

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 10.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÚT 5. SZ. I. EMELET 3.
TELEFONSZÁM: 118-489
Magyar királyi postatakarékpénztári csekk száma 11.450

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottan tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűkkel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

Nagyhirdetések ára: egy hatodhados (35 mm széles) milliméteres egyszerű beiktatás 20 fillér. Szövege oldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Előfizetési felhívást

küldünk a magyar malomipar kereskedelmi és műszaki vezetőihez, szakmunkásaihoz.
Saját érdekében ekelekzik, ha lapunkra mielőbb előfizet, mert a szaklap fenntartása elsősorú malomipari érdek, amelynek hasznát minden előfizető egyformán élvezi.
Nem nélkülözheti a malomipar egyetlen művelője sem a szaklapot, amely nemcsak hírszolgálati szerve az iparnak, hanem tanácsadója olvasóinak és hűségese barátja minden molnárnak.

BETÖLTENDŐ ÁLLÁSOK

Malomigazgatót keresek azonnali belépésre 2 1/2 vagonos vegyestípusú malom önálló vezetésére. Csak műszakilag és kereskedelmileg teljesen képzett utrak pályázatát kérem „Kaucióképes 554” jellegére a kiadóhivatalba. 554

Elsőjére felvezek nőtlen molnárságban, aki kismalomban tanult, őrléshez és őrlőgömbökhöz ért. Hengermalomban, Tápiószecső. 560

Azonnali belépésre gépész keresek Diesel rendszerű fűtőgázmotorhoz: Balizsa-malom, Nagyatád. 5197

Egy malomasztalos felvezek. Maróczy hengermalomban, Inota, Fehér megye. 558

ÁLLAST KERESŐK

Főmolnári állást keres várnál és csere kereskedelmi őrlésben elismert elsőrangú szakember, szerelésben, átalakításban, szerelésben, átalakításban, szerelésben. Meghívást kér: Réz Jenő levelével, Sátoraljaújhegy, Déak Ferenc uca 32. 570

Kezelői jobb segédként állást keresek molnárnak: Jaksa István, Kiskunfélegyháza, Czuczor-utca 4. 5163

Nős szakképzett molnár május 1-től állást keres. Klórlést és minőséget garantál. Torma Antal, Hajdúbószormény, Polgári 18. 569

32 éves megbízható, intelligens, jóméglelő, szaktanfolyamot végzett főmolnár állást keres. Legutóbb negyvágonos cserekereskedelmi malom főmolnári volt 8 évig: Vörös Károly főmolnár, Soltvadkert. 5176

Főmolnári állást keres elsőrangú szakemberként bármikori belépésre. Tóth Bernát főmolnár, Reeski, Heves megye. 571

26 éves nős, családtalan molnárságban állást keres azonnali belépésre. Szűcs János molnár, Siklós, Szabadság út 37. 5185

Malmászat minden ágában és tanult főmolnár állást keres. Gazdaságos üzemenetet biztosít. Vegyestípusú, komoly üzemeltetőt kér meghívást: Czudor Gyula főmolnár, Kiszécsény. 553

Főmolnári kezelői állás keres, 37 éves nős szakember. Elvállal szerelést, átalakítást, rosszműködő malmot rendbehoz. Szíves meghívást kér: Németh István, főmolnár, Dunavese. 567

Kiváló magános szakember vezetőállást, szelést keres, hosszú gyakorlattal: Gerencsér, Mezőkövesd. 543

Főmolnári kezelői állást keresek június hó 1-re, 16 éves fiamat magammal vinném, egy éve tanonc. Tanfolyamot végzett, mestervizsgázott, 36 éves molnár vagyok, visszautáshoz teljesen jártas. Kisebb malmot elszámlálásra kaucióval elvállalok. Szíves meghívást kér: Kántor János, Bácsalmás. 549

Motorgépész 41 éves, nős, szivógázmozgatóhoz, szerény igényekkel, azonnali belépésre állást keres: Csaplár, Bicske, Csokonai-utca 19. 544

Főmolnári állást keres kereskedelmi őrlésben elismert, elsőrangú szakember. Szerelésben, átalakításban, valamint könyvelésben. Meghívást kér: Kovács Lajos főmolnár, Nógrádkövesd. 5182

Főmolnári állást keres negyvágonos vizszoantés, automatikus búza, rozsolásban elsőrendű szakember: Sárközi Sándor, Budapest, Gómb-utca 2. 551

Mázsálásban malmi könyvelőket keresek. Kereskedelmi könyvelésben, szerény igényű malomkönyvelő állást keres azonnali: Berky Balázs, Polgár. 547

Főmolnári vagy kezelő állást keres június 1-re tanfolyamot végzett, nős szakember. Szíves meghívást kér: Hrabovszky Mátyás molnármester, Mezőgyán. 546

LEVELEZÉS

Nősiúlné róm. kat. molnár, esetleg benősülne. Komoly, szerénygényű, házias lányok megkeresését várom „Igaz szeretet 5184” jellegére a kiadóhivatalba. 5184

Villanymotorok dinamó-landó raktára, javítóműhely, malmok villamosberendezésének speciális tervezése és szerelése. Költségtérítés díjtalan: Elektróipar, Budapest (Podmaniczky u. 43.) 123-882. 2002

Szitaselyem- larabok, újak minden számban legelősebben: Karikónál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Hámozógépek siksziták, daratisztítók, kefégepek, jutányos áron eladó: Fáber malomépítész, Hajdúszoboszló. 566

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselyem, drótlőrő, nincis búz, nincis kál-alkitok, Nyersolajmotorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, ára- és napibérrét: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Automatikus gabonamérlelő (Chronos) malommérlelők javítása, szerelése, karbantartás, állami hitelesítés: Tomalik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Felhívás Megvettem a Reeski Hengermalmot Hitelezőket kérem, hogy 8 napon belül jelentkezzen. Kékesi Károly malomtulajdonos, Reeski, Heves m. 5199

13-járatú jókörtetű vízimalom 10 évi bérletre átadó vagy háromezredre bérletre átadó. Kizárólag személyesen tárgyalok: Felsőmalom, Szécsény. 541

Háromjára vízimalom hétfős bérletre átadó: Tuli Ferenc, Lengyeltelep. 542

VEGYESEK

Autó amerikai Welie gyártmányú, prima csukott karosszériával, új gumikkal eladó. Adója évi 160 pengő, elosztás 15 liter 100 km-re. Bérfuvarozónak kiváló vétel. Ára 1000 pengő. Megtekinthető: Szórády-malom, Mós-szentjános

R. Wolf 110/150 lóerős kompozit, túlhevített, félstabil középalkalmi áron eladó. Budapestben üzemben megtekinthető: Gosztonyi gépgyár, Budapest, Csáky-utca 55. 5181

Bérbeadó esetleg eladó a Nógrádsápi Hengermalomban, nagy gyümölcsös, négyzóház lakással, istállókkal, cselédlakással, napi egyszázötven a környéken legjobb körzetben, teljesen új, nem felszerelt gépekkel, 9-járatú búza, 5-járatú rozs. Ertekezni lehet a helyszínen a tulajdonosnál: Nógrádsápi Hengermalom. 540

Eladó cseplőgéprútúra, 20 HP Hofner szivógázfaszénre, Mex traktor, 1350 mm-es Marschal cseplőgépszekrény teljes felszereléssel, üzembékes. Kerekes János vegyeskereskedő, Kölesd. 5196

Szalagfűrészgép kombi-nálva, körfűrészrel eladó: Horetzky Károly, Újpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525 471

Eladó vagy bérbeadó 9-járatú motoros vízimalom, esetleg óvadékkal elszámolásra átadó. Csak személyesen tárgyalok. Malom, Gálgagyörk, Pest m. 573

Reform dupla daratisztító-gép 2x350 mm kerekekkel azonnali szállásra kapható: Rác Armin és Társa, Budapest, VI., Ó-utca 7. 2009/4

Eladó egy darab használt Róber-féle Petkus vetőmagtisztító és osztályozógép, kitűnő állapotban. László és Fia, Budapest, V., Alkotmány uca 25. 2006/6

Hámozógépek 1., 2., 3. nagyságokban, azonnali szállásra olcsón eladnánk. Kendő Antal gépészmérnök, Budapest (XIII., Lehel-u. 72.) Telefon: 298-036 2007/3

Porcellán őrlő hengerek olcsón kaphatók. Kemény Manó, Budapest, V., Akadémia uca 21. 2007/a

Traktor- és stabil-hengerek, főtengelyek lepre-cizebb közörlésű modern amerikai rendszer szerint. Dugattyúk, dugattyúgyűrűk, csapszelepek stb. legelősebben gyári garanciával. Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 468

Bérbe keresek jóformájú malom csuvarmentes búzavidéken: Vincze Zoltán, Mezőtúr, Damjanich u. 8. 572

Villanymotorok dinamó-landó raktára, javítóműhely, malmok villamosberendezésének speciális tervezése és szerelése. Költségtérítés díjtalan: Elektróipar, Budapest (Podmaniczky u. 43.) 123-882. 2002

Szitaselyem- larabok, újak minden számban legelősebben: Karikónál, Budapest (Király-u. 82.) 496

Hámozógépek siksziták, daratisztítók, kefégepek, jutányos áron eladó: Fáber malomépítész, Hajdúszoboszló. 566

Eredeti Oroszlán-védjegyű szitaselyem, drótlőrő, nincis búz, nincis kál-alkitok, Nyersolajmotorokat átalakítok, javítok, üzembehelyezek, ára- és napibérrét: Bukovits, Budapest, Wahrmann-u. 9. Váci-útnál. 2065

Automatikus gabonamérlelő (Chronos) malommérlelők javítása, szerelése, karbantartás, állami hitelesítés: Tomalik József mérlegkészítőmester, Budapest (VIII., Práter-utca 39.) 2093

Felhívás Megvettem a Reeski Hengermalmot Hitelezőket kérem, hogy 8 napon belül jelentkezzen. Kékesi Károly malomtulajdonos, Reeski, Heves m. 5199

13-járatú jókörtetű vízimalom 10 évi bérletre átadó vagy háromezredre bérletre átadó. Kizárólag személyesen tárgyalok: Felsőmalom, Szécsény. 541

Háromjára vízimalom hétfős bérletre átadó: Tuli Ferenc, Lengyeltelep. 542

Kerekek két, három-négy-méteres szitalőfelületű prima használt: Tolnay István, Berhida II., Veszprém megye. 555

Jó búzatermő vidéken, nagy-körtetű vízimalom, búzamalom bérlete más elfoglaltság miatt átadó. Jellege: „Fagázás 5200” kiadóba. 5200

Malmok javítását, átszerelését, daragépek, siksziták, koptatógépek készítését igen jutányosan vállalom: Fancsik Dezső, Budapest (Jókai uca 16.) 2004/5

Azonnal átadó jövedelmező vízimalom, kevés-tökével, 17 éves bérlettel. Balázs, Szőlőtelep. 565

Golyóscsapágyakat golyóscsapágyakat cseplőgépekhez, traktorokhoz, malomgépekhez minden méretben, gyári garanciával készítek. Új golyóscsapágyakat legelősebben szállítunk: Solymossy és Társa, Budapest (VIII., Tavaszmező-utca 6.) 469

Önálló malomszerelő roszszulmukodó kis- és nagymalmok szerelését vállalja: Gyetvai János, Budapest, III., Lajos-utca 70-72. 5167

Vennék 9/14-es hengerezéket, 2-4-résű sikszitát, felvonót, végős ár megjelölésével „Malom 5198” jellegére a kiadóhivatalba. 5198

Figyelem! Gépvásárlók! Aki nyugodtan akar aludni, traktort, szivógáz-, benzín- és nyersolajmotor — 2 lóerőtől kezdve — Diamanthez jöjjön venni, mert egyévi jótállással vállal és részletfizetésre is ad. Budapest (Váci út 86.) 2092

Százhuszmázsás malmom felét bérbeadó. Évi vámkereset 10 vagón. „Vidéki 563” jellegére a kiadóhivatalba. 563

Wörner kefégepek, hámozógépek készlettel kaphatók: Jahn és Klein, Budapest (Váci-út 48.) 2008/6

21/a 21-es Ganz-hengerezékek azonnali szállásra kaphatók: Rác Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009/1

Lister- motor, 5 HP stabil, új hengerfuralattal, kitűnő állapotban kapható: Őrményi Károly műszaki kereskedő, Budapest (V., Báthory-utca 7.) 2010/2

Eladó négyüléses, csukott kis angol autó, csere-rebe bevezek 25 HP valódi mány villanymotort. Választható legelősebben levelezés: Hubay darálómalom, Cegléd. 561

60-lóerős eredeti szivógáz-motor, elsőrendű, Körting gyártmány, üzemben is megtekinthető, motor Pesten van. Bukovits motormester, Wahrmann-u. 9., Budapest. 564

Eladó Wörner-féle kombinált gabonatisztító-gép hámozó része, majdnem újonnan kint. Megtekinthető: Lovászpatacán (Agypuszta). Érdeklődni lehet: Uradalmi igazgatóság, Réde, u. p. Balmi konyháknál címen. 5188

70 HP Rök stabil gőztép Cornwell kazánal olcsón eladó. Üzemben 2 hónapig megtekinthető. Jókárban levő 2 szelentyűs tarár, 1 db duplakéfé felbontó, új gép, 1 pár 42 collos francia kő, 2 db dupla radiálisú olcsón eladó: Berger-malom, Fizesgyarmat. 5189

Csigatriór gyári, elsőrendű kivitelben kapható: Zöldhegyi M. István, Budapest (Báthory u. 3.) 2033/1

Golyóscsapágyak csapágyházak, használtak, újak, transzmissziók, alkalmi áron. Nánási Sándor, Budapest, V. Váci út 44 (Ferdinánd-híd) 2036

Eladó Bonyhád mellett, jó búzatermő vidéken 5-járatú villanymalom, aminek 11 községből van őrlése. Csak a kiadóhivatalban. 5180

Elektromotorok dinamók, generátorok minden nagyságban és áramnemre jutányosan kaphatók, cserélhető, javíthatók garancia mellett: Kékkő István, Budapest (VI., Nagymező-utca 66.) 2011

Vennék 5-6 kilogrammos automatikus gabonamérleget: Kurt-malom, Tóváros. 5183

Gőzszivattyúk centrifugális szivattyúk, kompresszorok, locsolótömlők alkalmi áron, a megszánt Teudloff-gyár készletéből. Győző, Budapest, Vilmos császár út 61. 2017

Őn is vezesse be legújabb szab. újrélésű, racionálisan eljárással. Meglehető eredmény a régi területtel szemben, 15%-kal több teljesítmény, kitűnő hozam, hűtőliszt 4%-kal csökkennek. Előszórógó lisztminőség, rezsimegtakarítás. Kedvező ajánlatok feltételekkel: Matizs, Karcag, Madarász-utca 26. Telefon: 60. 5186

Motorokat fa-, csutka-, bar-naszénüzemre 10-150 HP teljesítményig szállítunk. Gyári javításokat, hengertúrásokat, csiszolásokat, dugattyúkat, gyűrűket, hengereket, főtengelyeket előnyös áron készítek. Átalakításokat minden üzemre vállalunk. Csereszleketek köthnek: Kurucz Testvérek gépipari vállalat, Budapest (VI., Agyalföldi út 6.) 2038

Megvételre keresünk jobb-raforgó, 36 collos átmérőjű forgó francia követ vegyes darálásra. Ajánlatokat pontos vastagság- és ár-megjelöléssel kér: Gózmalom, Bakonyzentlászó. Ugyancsak keresünk 400 mm függőgömböt, Y-alakban, 65 mm tengelyhez. 5190

Uj dupla daragép 480 P, Tarár 350 P, 3/8 hengerezék: Sebertyén Sándornál, Pakson, Tavasz-utca. 125/k

Eladó 60 HP Ganz gyártmányú Dieselmotor. Üzemben megtekinthető. Fekete Vilmos, Adony. 568

25/60-as vasszekrényes, 3/8 os és 21 es ket-téosított hengerezék kapható: Kann és Heller Rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/6

25/80-as 21/a, 29/800, 30/800 literes tartálékhangerek raktárról kaphatók: Rác Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009/2

Megrendelésből visszamaradt Reformok, 1-es hámozók, szimpla hengerezékek nagyon olcsón kaphatók. Személyes látogatást kérek: Kriszthaber, Budapest (XIII., Klapka-utca 7/b.) 577

Eladó óskavunként folyó évi június 5-re egy alacsony-magasságú kondenzátoros gőzgép a hozzávaló 2 lánegőves Cornwell-kazánal. Megtekinthető és ajánlatokat kér az Ozorai gőzmalom társaság, Ozorán. 552

Szaktanácsot terveket, diagramm készítést olcsón készítek. Szerelést, átalakítást saját tervei szerint vállal, malmi gépeket vesz és elad: Vörös József főmolnár, Soltvadkert. 5177

HIRDESSEN a szaklapban

A hirdetési szöveget célszerű a postautalvány, vagy a 11450. számú postatakarékpénztári befizetési lap szelvény hátlapjára írni.
Hirdetési díjak postabélyegekből is elfogadjunk.

Malmot keresek megvételre 4-től 10-járatig, jó búzatermő vidéken. Pontos műszaki leírás, multivá vámkereset, és ár-megjelöléssel. Vízimalom előnyben. Polonyi Károly molnármester, Eger, Széchenyi-utca 38. 5187

Hengerezék fogaskerekek, tartálékhangerek, Ewart-lánc, filtervasrészek, kővasrészek, közlómalmberendezési cikkek jutányos áron beszerezhetők: Geiger Benő, Budapest, XIII., Gómb u. 36. Tel.: 291-438. 2037

Eladó használt 300 és 100 tömlős hámozógép, 20 kg eredeti Chronos önműködő gabonamérleg, 3. sz. Rentálék. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczky uca 35. 5159

36 collos felsőpatoki daráló eladó: Guth molnár, Fegyvernek. 545

60 lóerős eredeti szivógáz-motor elsőrendű, Körting gyártmány, üzemben is megtekinthető, motor Pesten van. Bukovits motormester, Wahrmann uca 9, Budapest. 5173

Hofferr nyolcas cseplő, Ungánjáró, eredeti magyar vegyes darálásra. Ajánlatokat pontos vastagság- és ár-megjelöléssel kér: Gózmalom, Bakonyzentlászó. Ugyancsak keresünk 400 mm függőgömböt, Y-alakban, 65 mm tengelyhez. 5190

Malom és fűrésztelap tízezer húszer pengővel rendelkező kereszény társat keres. Leveleket „Faipar 5145” jellegére a kiadóba. 5145

Haláleset miatt eladó vagy bérbeadó Somogyban jóformájú modern hájáratú siksziták vámmalom lakóházzal és telekkel. A malom meghajtott ereje 65 HP. Langen és Wolf eredeti fa-teljesítő jókarban levő szivógáz-motor, 1938-ban 17 vagón keresett a malom, ami szakember kezében még fokozható. Végős ár Harminektetőz pengő. Csak személyesen vagy válaszlevegyes ajánlatra válaszolok: Vörös Gyula, Kaposvár, Mirmalom. 557

8 HP Langen és Wolf gyártmányú szivógáz-motor generátorral együtt és 2 db jókarban levő Grenő daráló eladó. Koch Pál, Paks. 556

H. Lanz R. Wolf félstabil, bármilyen stabil gőzüzemű, ha vélem, speciális-ítával indikálhatja, javíthatja, 10-30% megtakarítás, Olcsón szállítok fűtőszett, tengelyes szivógáz-motor, siksziták meg-hajtóművet: Szabó Lajos mérnök gépterve, Budapest (V., Váci út 46.) 5191

Elsőrendű gépek, Ganz 22 es henger-székkel tartálékhangerek, kondenzátor, daragép, hár sikkes foglaltasváltó vizeskerék vas-fogkerékkel, komolytan 18 HP 8 HP más szivógáz-inkomólok használtak, 10-50-60 acéltengelyek, vasszikke-ronok, csapágyak, vascső-állványok, kő- és intányozó-eladó 3/8 2/50 hengerezéket megvételre kérésre, esetleg cserebe. Erdőlakókat válassz-hélvézől forduljanak Schwartz Jakab, Bonyhád. 5201

Nyilvános számadásra kötelezett vállalatokat közgyűlési meghívóik, zárszámadásaik és hivatalos közleményeik lapunkban való közzétételre kérjük.

Kiárusítás:

21-es és 22-es hengerek, lüktető- és szivattyú-alkalmatosságok, gall-lécok különféle méretekben és nagy mennyiségben olcsón kaphatók, amíg a készlet tart: Kemény Manó, Budapest (V., Akadémia uca 21.) 2006/6

Eladó 25/60, 30/60, 25/80 szimpla vasszekrényes hengerek, szimpla Seck-féle Reform új állapotban, 36" budai forgó. Dóra Ernő, Tura. 537

20 HP Fordson traktor, 30 HP Fordson traktor, 20 HP McCormick traktor, 16-18 HP új Fried-féle szivómagánjáró, 11 13 HP húzó szivómagánjáró eladók: Kun Lajos vasárnyár, Miskolc. 525

„Rábe” tányéros modern kivitelű detasörök rak-tárról kaphatók: Rác Armin és Társa, Budapest (VI., Ó uca 7.) 2009

Eladó 30 HP Máv. fiatal szivómagánjáró teljesen jó. Tóth Vince, Keszthely. 559

Universal 3-vasú traktor-eké ötvasú be-téttel majdnem új, alkalmi áron eladó: Úrményi Károly műszakkereskedő, Budapest (Báthory-utca 7.) 2010/1

Traktor- autó-, motorhenger-csiszoló, főten-gely csiszolók, hőkezelt dugattyúgyűrű gyártása. Dugattyú-lyuk, dugattyúcsapszeg, sze-lepek, hengervelek, hengervelek, az összes használatos traktormarkákhoz. Gőzgephe-gerek furása. Cséplőgépekhez száma- és törékítő tengelyek. Motorfűtőanyagok: Dobos Pál gépműhely, Budapest (VI., Te-ve uca 33.) 2034

22/50 Ganz dupla sima vas-szekrényes hengerek kaphatók: Rác Armin és Társánál, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009/3

400 mm átm. Irus függő-leges köv daráló kapható: Rác Armin és Társá, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009/9

Wörner szabadonlengő sík-darabcsiszolókat, Reform-darabcsiszológépeket, rak-tárról előnyös feltételekkel szállítunk: Jahn és Klein, Budapest (Váci-út 48.) 2008/1

2/7 kombinált Ganz henger-szék jutányos áron el-adó. Erzsébet malom, Rákos-keresztúr, Budapest mellett. 562

Kettős darabcsiszológépet rak-tárról szállít: Kann és Heller rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/4

Eladó Chronos automatikus mérleg, 20 kg-os ki-öntéssel, 1. számú Radikal, 300 és 100 tömlős porszűrő, Kozma Sándor, Podmaniczki u. 35. 5193

Veszek fémgyártó-alkalmatosságokat: Horetzky Károly, Újpest (Mussolini-utca 31.) Telefon: 294-525. 470

Plombázófogók

acél-, ólom- és azóvetplombákhoz Szóvetjelzőgépek. Acél-, szál- és azóvetplombák. Kalauzfogók. Hordólemezek. Konzervbontók. Takarékperselyek.

özv. Ujagh Arpádné Budapest, II, Blmbó út 17. Telefon: 1-544-26

Samott-téglák

normál és ívalakban, valamint samott-lisztek kazánfalazáshoz, gázgenerátorhoz, kupoló kemencéhez a legmagasabb tűzállóképesség-gel, rak-tárról azonnal kaphatók:

SZUCS GÉZA, BUDAPEST, V, UJPESTI RAKPART 8. SZ. Telefon: 118-172.

ALKATRÉSZEK SZIJTÁRCSÁK Ford és Fordsonhoz LEGOLCSÓBBAN WITTENBERGERNÉL BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCA 66. SZÁM Telefonszám: 115-459. SPECIALIS JAVÍTÓHELY

Barnaszéngenerátorok

szabadalmazott salaklevágó- és buktatóostéllyal, üzemzavar kizárva. Kátránykiválasztókat, minden öntvényt külön is adok generátorokhoz. Készítik henger-fúrásokat, dugattyúkat, kar-rikákat, gőzhengert helyszínen fúrok. Mindennemű malmgép-vasalkatrészeket készítik: Bart-kó György gépüzeme, Buda-pest (XIII., Szegedi-út 48.) 2012

Elektromotorok dinamók nagy vá-lasztékban, tekercselés, szere-lés, csereüzletek: Rymorz, Bu-dapest (Váci út 50.) 2035

Függőleges köv daralók használt álla-potban kaphatók: Kann és Hel-ler rt., Budapest (V., Vilmos császár-út 62.) 2004/1

Csigatriórt ha jól akar, gyűjt vegyen. Beszerezhető: Úrményi Károly cégnél, Buda-pest (V., Báthory-u. 7.) 2010

Darálóköveket és hámo-zógépkö-nyeket legjobb kivitelben szállít: Varga Ottó Lajos csiszolóáruháza, Budapest (VI., Főveny-utca 89.) Tel.: 291-493 2003

Villanymotorok dinamók eladása, vétele, csere, gombolyítás és szakszerű javítása: Szabados, Budapest (V., Váci-út 18.) 130

Eladó tartalékhangerek 3/8-as, 21-es, 9/14-es és 250x600 mm. Kozma Sándor, Budapest, Podmaniczki u. 35. 5192

Jutányosan eladó 1 drb keretes, mankós síkszita 1000x1000 mm méretben, egy készlet fa és vasrészes 36"-os kö-járáthoz, 1 drb használt Ra-pid-daráló, valamint 1 drb Deering daráló. Kálmán József műszaki cégnél, Budapest (V., Kálmán uca 14.) 5125

Főtengelyek és hengerek csiszolása, valamint az autó- és szántó-motor szakmába vágó összes alkatrészek készítése: Dedics Testvérek, Budapest (VIII., Thék Endre-utca 15.) 2041

29/600 29/800, 3/8 henger-szék kaphatók: Rác Armin és Társa, Budapest (VI., Ó-utca 7.) 2009/5

Malomszerelést átlaki-tásokot vállalok. Új gépeket jutányo-san készítek jótállással: Bezák Pál malomszerelő, Győr. 345

Leszerelés alatt levő nagy gözmalomból különféle hengerek, hám-mozógépek, síkszíták, Refor-mok, serlegfelvonók, közlámü-vek stb. nagyon kedvező árak mellett azonnali szállításra el-adatnak: Kendoff Antal gépész-mérnök, Budapest, XIII., Le-hel-utca 72. Telefon: 298-036. 2007/10

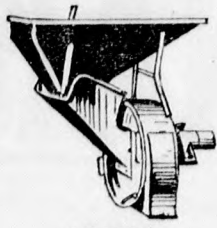
Eladó

gőzmalom (csak készpénzért) Érdeklődők forduljanak Uradalmi felügyelőséghez Bakonyzombathely (Veszprém megye)

Steinfeld G. és Társa

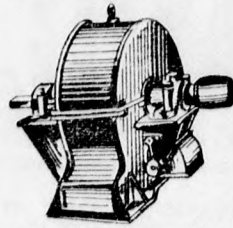
malomszerleggyár Budapest, XIII., Lehel-utca 52. Alapítotott 1885. Telefon: 291-662.

Nemzetközi Vásáron nem veszünk részt, üzletünkben várjuk nb. látogatását!

LILIPUT hulladékörlogép

László és Fia műszaki és gépkereskedők BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 25 Telefonszám: 118-431 és 117-752 Táviratcím: Lafia

szab. Rekord derceörlo és korpakiörlogép

László és Fia műszaki és gépkereskedők BUDAPEST, V., ALKOTMÁNY-U. 25 Telefonszám: 118-431 és 117-752 Táviratcím: Lafia

MARTA szabadonlengő síkszita hajtómű

részrelebő bármely kétszekrényes síkszítára.

Felvonó szimpla 120, 150, 160 mm csővel, dupla 120 mm csővel, Nemzeti geonatisztítógép kombinált 1-es sz. kefével és triórral, Szelelő és osztályozógép bármilyen szemes termény részére, Tarár 2000 mm E. U. P. jegyű E. M. G. gyártm. Tarár 3-as szivó széllel, 800 mm, golyós csapágyazással, új, Tarár 1100 mm-es, gyűrűs csapágyazással, három alászereit triórral,

Gabona hámozógép Besser 3-as számú, golyós csapágyazással, Gabona hámozógép Feleki 2-es számú, golyós csapágyazással, Gabona hegyező- és hámozógép Amme Giesecke et Konegen gy. 3-as számú,

Gabona hegyező- és hámozógép Irisz gy. 5-6 számú, Malomtriór 5-6 és 6-os számú, Daráló állóköves Kühne gy. 40 mm kövekkel, Malomkőjárat állványon, előtéttel, szimpla és dupla 36" és 42"-os, Ganz gy. 12-es szimpla faszekrényes 22/65-ös hengerek, Ganz gy. 22-es faszekrényes dupla hengerek, Ganz gy. 21-es faszekrényes dupla hengerek, zsirkenéssel, Ganz gy. 9/14-es faszekrényes dupla, rovátkolt 22/65-ös henger-szék,

Ganz gy. 9/14-es faszekrényes dupla, sima 22/65-ös hengerek, Ganz gy. 31-es faszekrényes dupla 29/60-as hengerek, Ganz gy. 22/50-es dupla vasszekrényes hengerek, Simon Bühler Baumann gy. dupla 24/100-as vasszekrényes henger-szék. Szállítható dupla rovátkolt, dupla sima, vagy kombinált kivitelben,

Darabcsiszológép Reform dupla, golyós csapágyazással, 400 mm szitákkal, új, Rázószita 1x2 m hármás szitával, Kollerich gy., Radialszita szimpla és dupla 2 m hosszúságban, Hasábszita vas villával 4.5 m hosszúságban, Centrifugaszita 2 m és 2.5 m hosszúságban, Síkszita kétszekrényes 36 drb 800x1600 mm keretekkel, MARTA, szabadonlengő meghajtó szerkezettel, vas fókereiben, új, Exhaustor turbó rendszer, golyós csapágyazással, 530 mm szárnyátmm, Exhaustor E. M. G. gy. 800 mm szárnyátmm. gyűrűs csapágya-zással,

Nyomó-porszűrő E. M. G. gy. 128 tömlővel, Szívó-porszűrő Seck gy. 4 drb 400 mm tömlővel, Ganz gy. hengerrovátkoló és csiszológép 1000 mm hengerekhez.

Kreisler Malomberendező Vállalat K. I. T., Budapest, VI., Főthi-út 18 (a régi helyisége mellett). Telefon: 291-691.

MÁVAG barnaszéngenerátor

Üzembiztos, robbanásmentes. Nagy megtakarítás a fa-, faszén-, Diesel-és gőzüzemmel szemben. Üzemban az ország minden részében.

MÁVAG

kőrforgó-, turbina- és dugattyús szivattyúk, duplex gőzszivattyúk, víz- és gőzarmatúrák, tolózárok, csapok. Ismertes, mernöki látogatás díjtalan.

Magyar Királyi Állami Vasgyárak Kereskedelmi Képviselete R. T. Budapest, VIII., Muz-um körút 18. Tel. 133-394

Hűtőberendezések

és **jégyárak** létesítése a legjövödelmezőbb melléküzeme a malmoknak. KÉRJEN AJANLATOT: WERTHEIM GÉPGYÁR HÜTŐOSZTALYATÓL Budapest, VI., Lehel-utca 12. sz.

Örleményeit legjobban értékesíti:

„BARÁZDA” Mezőgazdasági és Kereskedelmi kft. Budapest, VI. ker., Vilmos császár-út 45. — Telefonszám: 119-516.

Malmok, silók, gazdasági épületek

féregtelenítését

cyángázzal teljes szakszerűséggel végzi

Zyklon

Gázipari és Kereskedelmi

Részvénytársaság

Budapest, V., Hollán-u. 3. Tel.: 114-696

Dijmentes költségvetés.

RENDAULT

személy- és teherautók minden nagyságban

REIMAN

Budapest, (V., Vörösmarty-tér 3.)

MAGYAR MOLNÁROK LAPJA

BELFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 16.— P. FÉLÉVRE 8.— P. NEGYEDÉVRE 4.— P
KÜLFÖLDI ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
EGY ÉVRE 20.— PENGŐ, FÉLÉVRE 10.— PENGŐ

Kishirdetések ára: a kishirdetési rovatban előfizetők részére egy szó egyszeri közlése 10 fillér, vastag betűvel 20 fillér. A legkisebb hirdetés (10 szóig) egy pengő. A hirdetési díjak előre fizetendők

SZERKESZTŐSEG ÉS KIADÓHIVATAL
BUDAPEST, V., SZENT ISTVÁN-KÖRÜT 5. SZ. I. EMELET 3.
TELEFONSZÁM: 118-489.
Magyar királyi postatakarékpénztári csekk száma: 11.450

FELELŐS SZERKESZTŐ:
TÓTH ISTVÁN

MEGJELENIK MINDEN SZOMBATON

Aki a lapot az előfizetés lejártá előtti 8 nappal írásban nem mondja fel, annak megrendelése ugyanolyan időre meghosszabbítottak tekintetik, mint az előző megrendelése szolgált

Nagyhirdetések ára: egy hatodhasábos (35 mm széles) millimétersor egyszeri beiktatása 20 fillér. Szövegoldalon (75 milliméter széles) 60 fillér. A hirdetések tartalmáért nem vállalunk felelősséget.

Kezdjük el a cséplőgépnél! Csökkentsük észszerűen az exportfelesleget

Minden kornak, minden időnek meg vannak a maga sajátos gazdasági problémái, melyek a gazdasági élet egyik, vagy másik területén, visszatérően következetességgel, gyakran jelentkeznek. Nemely ilyen gazdasági probléma olyan átfogó természetű, hogy a kisero mellékjelenségek a kérdés lenyegét szinte eihomályosítják, vagy sokszor a megoldást nem célravezető irányba terelik.

Nappainknak is van ilyen, szinte megszokott, de mégis új gazdasági kérdése: a magyar termésfelesleg külföldi értékesítése, exportálása.

Ez valóban közérdekű, nagyfontosságú gazdasági kérdés. De megoldásának módozatait a különböző szempontok egész sorozata és az ezekből folyó érdekellentétek kísérik és a helyes megoldást megnehezítik.

A kiindulási pont maga, hogy t. i. termésfeleslegünk külföldön elhelyezni szükséges, fontos és közérdekű, minden szempontból vitán felül álló alaptétel. Azt azonban, hogy az elhelyezést hogyan vigyük keresztül, hogyan biztosítsuk, már különböző szempontok próbálják irányítani. Ez annyira megy, hogy a problémát már nem is maga a termésfelesleg elhelyezése, mint inkább az képezi, miként kellene az elhelyezést irányítani akaró különféle szempontokat összeegyeztetni?

Termésfeleslegünk külföldi elhelyezésének legegyszerűbb módja — mint a mai gyakorlatból látjuk — a szemestermény exportálása. Amilyen egyszerű azonban ezen elhelyezési mód, éppen olyan hátrányos is a magyar gazdaságra. Hiszen az exportált szemesterményekért kapott ellenérték, mely a búza világpiacon átlagosan felel meg, még a belföldi termelési költségeket sem fedezi. Azon ár, melyet ma a magyar mezőgazdaság búzájért kap, már azon támogatást is magában foglalja, melyet az állam azért ad a mezőgazdaságnak, hogy rentabilitását biztosítsa. Ez pedig közgazdasági szempontból és gyakorlatilag azt jelenti, hogy a mezőgazdaság termelési költségeinek tekintélyes részét, közvetett úton bár, de a másfoglalkozású lakosság viseli.

Minél több a mezőgazdaság exportfeleslege, annál több és nagyobb áldozatot kíván a fogyasztótól azon árkiegészítés, mely a termelés rentabilitását kívánja biztosítani. Ha pedig az így van, amint hogy tagadhatatlanul így van, akkor az első pillanatban is kézenfekvőnek látszik a vetésterületek korlátozásának szükségessége. Amde a magyar mezőgazdaság egész mai rendszere akként van beállítva, hogy ilyen korlátozás rendeleti úton való megvalósítását nagyobb károsodás nélkül nem képes elviselni. Ezért vagy olyan külföldi elhelyezési módot kell találni, mely a termelési költséget meghaladó árat tud biztosítani, vagy pedig olyan módot kell alkalmazni, mely a termésfelesleget csökkenti ugyan, de a vetésterületek mai állagát érintetlenül hagyja.

A mai világpiacon búzaárak nem olyanok, hogy azok a termésfelesleg haszonnal járó külföldi elhelyezését lehetővé tennék, vagy hogy legalább is a mezőgazdasági termelés költségeit fedeznék. Így a magyar búza kivitelének fokozása végeredményben nem jelent különösebb gazdasági előnyöket. A termésfelesleg iparilag feldolgozott állapotban leendő kivitele pedig következetesen meghiusul, vagy legalább is egészen jelentéktelen arányokra szorítkozik. Ennek oka részint exportpiacaink önellátási törekvése, részben pedig a mindenképp kifejlesztendő árucere-rendszer. Holott kétségtelen, hogy közgazdaságunk nagy hasznot húzna abból, ha a feldolgozási munka maga is exportteiké alakulhatna át.

Igaz, hogy a lisztexport folytonos csökkenését azok a belföldi intézkedések is előmozdították, melyek a külföldön annyira keresett kenyérlisztek kivitelét akadályozták. Akadályozták azon hibás felfogás alapján, hogy a kenyérlisztek exportja a belföldi kenyérráratok megdrágításánál. Ehelyett a búzaexportot favorizálják a lisztexport rovására. Amellett figyelmen kívül hagyják azt a körülményt, hogy a szemes gabonával együtt a kenyérliszt is exportra kerül. Sőt még a takarmány is, melynek pedig belföldön annyira hiányunk van. Csak éppen a munka nem, mely pedig a legjobb és legbőségesebb exportteikünk lehetne.

A termésfelesleg értékesítését többen oly módon vélték megoldani, hogy a lisztek minőségileg egységesítenek. Szerintük ugyanis ezáltal a lisztexport fokozható volna és emellett jobb árak volnának elérhetőek. Ezen feltevés azonban ezidő szerint semmi komoly bizonyítékkal sincsen alátámasztva. Ha volna is, gyakorlati értéke nem lenne. A mezőgazdaság rentabilitásán ugyanis a feltételezett ártöbblet úgyszólván semmit sem változtatna, mert ha az aránylag csekély mennyiségű lisztexport esetleges ártöbbletét a termelt búza egész mennyiségére felosztjuk, a búza árát legjobb esetben is csak fillérekkel emelné.

Arról azonban, hogy a búza minőségét ilyen értelemben egységesítsék, vagy minőségét feljavítsák, még szó sem esett. Pedig a termésfelesleg elhelyezésének egyik legegyszerűbb módja ez volna. Talán éppen azért nem esett szó erről, mert ez volna a legegyszerűbb és legegyszerűbb megoldás.

De lássuk csak, minő következményekkel járna a magyar búzatermés minőségének a legegyszerűbb és legkönnyebb feljavítása? Mi volna eredménye annak, ha a kormány kötelezőleg rendelné el, hogy az egész búzatermést már a cséplőgépnél hasonló módon kell megtisztítani, mint a vetőmagot szokás? Ha kötelezőleg rendelné el, hogy a tisztítási eljárás során különválasztott idegen magvakat, tört és poloskaszúrt könnyű szemeket, ocsut és esirkebuzát azonnal takarmánnyá kell felőrölni?

Elsősorban is a termék exportfelesleget legalább másfél millió métermázsával csökkentené. Mert az ilyen tisztítási eljárás útján az ország átlagos 20 millió q búzaterméséből legalább 7—8% olyan anyag volna kieselejtezhető, mely egyébként is csak takarmányozási célokra alkalmas.

Másodsorban csak magas hektolitersúlyú, jó minőségű (poloskaszúrásmentes) búza kerülhetne exportra. Olyan búza, melynek minőségi értékkülönözete az elérhető magasabb árakban feltétlenül érvényesülne. Eleve lehetetlen volna téve minden kereskedői manipuláció. Automatikusan megszűnnének egyszer s mindenkorra az annyira kellemetlen külföldi minőségi kifogások. Ha pedig a búza és a liszt exportmennyiségének arányát tekintjük, akkor a jobbminőségű búza révén elérhető ártöbblet lényegesen nagyobb jelentőséggel bírna, mint egy olyan ártöbblet, melyet a lisztminőség egységesítéséből lehetne remélni.

Harmadsorban a törpebirtokosok kénytelenek volnának a vetéshez is tisztított búzát használni. Pedig nagyon sok helyen még ma is úgy vetik el a búzát, amint termett. Hogy mit jelent a következő év termésének minőségére nézve a tisztított búza vetése, talán nem is kell magyarázni.

A svájci buzapanaszok rendezése

— Dr. Gruzl Ferenc kir. fővegyész, aki Hancóczy Jenő halála óta a m. kir. gabona- és liszt-kisérleti állomás ügyeit vezeti, hivatalos megbízás folytán vasárnap, folyó hó 30-án Svájcba utazik. Utazásának egyik célja az, hogy tárgyalásokat folytasson azon differenciák kiegyenlítése céljából, amelyek a svájci export búzaszállítások minősége ügyében keletkeztek. Ismeretes ugyanis, s már mi is többször szóvá tettük lapunk hasábjain, hogy a svájci importőrök a magyar búzaszállításokban talált poloskaszúrt szemeket idegen anyagoknak tekintik és nemcsak, hogy ezek mennyiségét levonásba helyezik, hanem még azonkívül is kártérítési igényekkel lépnek fel. Még azonfelül a svájci sajtóban valóságos hadjáratot indítottak a magyar búza ellen és mindazon aprócsep-próbák és kellemetlenségek, mely a szokványbuzák felhalmozásával függ össze és ezeknek csaknem kizárólagos vásárlásával együtt jár, a magyar búza rovására igyekeztek írni. Propagandaszerűen azt is terjesztette a sajtó, hogy a magyar föld kimerült, a magyar búza elfajzott s így legjobb esetben is csak az alantasabb minőségű balkáni búzákkal egyenrangú. Vonatközö cikkeinkben azt ajánlottuk és sürgettük, hogy a dolgot hivatalosan ve-

Negyedszer a belföldi malmok vámörlésben, valamint kereskedelmi örlésben egyaránt csak jóminőségű, tiszta búzát örölhetnének. Ennek következtében az annyi zavart keltő vámörlési tisztítási hulladék kérdése egyszer s mindenkorra lekerülne a napirendről. Másrészt a kereskedelmi örlésnél sokkal jobb kiaknázást több kenyérlisztet érnének el. Ennek következménye az volna, hogy a kenyérliszt olcsóbb lenne. Még abban az esetben is, ha az eddigi rendszerrel szakítva, a kenyérliszt exportja lehetővé tétetné. A kenyérliszt exporttal pedig a lisztexport fokozódna és ezáltal a feldolgozó ipar munkájának exportja is lehetővé válnék.

Lássuk még azt is, hogy a cséplőgép melletti kötelező tisztítás, a tisztítási hulladéknak azonnali megdarálása és a tulajdonosnak való azonnali visszaadása milyen előnyöket jelent a mezőgazdaságnak és egész közgazdaságunknak?

Már az év elején biztosítva volna a mezőgazdaság helyi takarmányellátása. Állattenyésztő és tejtermelőgazda nem volna kénytelen búzáját a cséplés után nyomban piacra dobni, hogy legyen pénze korpát és takarmánylisztet vásárolni. Így az állam se volna kénytelen mingyárt a termésév elején oly nagymértékű intervenciós vásárlásokat eszközölni, mint eddig.

A kiselejtezett másfélmillió métermázsas takarmányanyag nem kocikázna végig az országot a búzával együtt. Nem kellene ugyanennyi korpát és takarmánylisztet a termelőhelyre ismét visszafuvarozni. Nem volna kénytelen a kormány arra, hogy óriási ráfizetéssel, nagyrészt prima minőségű egymillió q búzát csak azért eozináltasson, hogy ezzel a takarmányt szaporítsa és az exportfelesleget csökkentse. Nem adna alkalmat különböző viszályokra, mint legutóbb is történt. Nem tené az állattartást 15 pengős eozinált búzával és ennek fuvarjával drágábbá és nem volna kénytelen a magyar mezőgazdaság a külföldi rosszminőségű korpát és takarmánylisztet, ezer vagón számra, valuta ellenében, importálni.

Mindezen felsorolt előnyök elérhetőek volnának anélkül, hogy a búza jelenlegi vetésterületét mesterséges, vagy erőszakos módon csökkenteni kellene. Amellett semmiféle különleges költségek, előkészületek sem szükségesek. Az egész rendszert úgyszólván máról-holnapra meg lehetne csinálni. A tisztításhoz szükséges gépek kellő számban és kellő gyorsasággal való előállítását a magyar gépiparnak semmi különös nehézséget sem okozna. De ha mégis merülne fel némi akadályok, ezek eltörpülnének az előnyök mellett. Eltörpülnének a sok gond, fejtörés és költség mellett, melyet a jelenlegi rendszer és annak fenntartása okoz s mely évről-évre nagyobb feladatok elé állítja a kormányt.

Csak egy kis jóakarattal, egy kis belátással és mármint a dolog. Az eszmét a hazai mezőgazdaság korifeusainak szíves figyelmébe és megfontolásába ajánljuk.

...h.....n

A gabonapoloska és a svájci támadás

duplanulláslisztje „Lux GG” név alatt kerül forgalomba, míg a „Patesseria” elnevezés 0g lisztet jelent. Egy jóminőségű 3-as liszt „No Ia”, majd egy 6-os liszt típus „No IIa” nevet kapja. Kedvelt típus az úgynevezett „Integrála”, mely egy egységes kenyérliszt-típust jelent, ami a magyar lisztjelzésnek megfelelően gyöngye 4-es liszt színű lenne egyező. Ezen egységes kenyérlisztgyártásnál csak 18–20% fehérkivonatot választanak külön, míg a további 55–57% adja az egységes típust, az: „Integrála”-át.

A lisztkereskedelem egészen hófehér színű lisztet követel, a szép, sárgás színű lisztet itt nem kedveltek. A fehér szín elérésére ezért úgyszólván mindenütt mesterséges fehérítést alkalmaznak. A legjobban elterjedt fehérítési eljárás az ú. n. Dollingerezés.

Az őrlési eljárásra nem helyeznek a román malmok olyan súlyt, mint amit a magyar őrlésvezetésben láthatunk. A félkész termékek osztályozását a szembetűnő hátrány dacára is helytelenül végzik. A daraosztályozásnál különösen az 1., 2., 3. törlet darait a legtöbb helyen összevevve tisztítják — ha ugyan ezt tisztításnak lehet nevezni — és együtt is őrlik meg. Ugyanígy járnak el a finom és gomba darák-nál is.

A helytelen őrlésvezetésüknek magyarázataként azt adják a román malmok vezetői, hogy szükségtelen szerintük az osztályozott őrlésvezetés, hiszen úgyszólván csak kétféle lisztet gyártanak, nullást és egységes kenyérlisztet. Nem tudják elhinni, de nem is akarják még megkísérelni sem, hogy helyes őrlésvezetés mellett ezek a minőségek sokkal jobbak lesznek színre is, de jobb kiaknázást is eredményeznek. Az átlagos 78 kg-os hektolitersúlyú búzákból a legjobb kiaknázás 72–74% között mozog, az említett liszt típusok mellett.

A búzák minősége is nagyon különböző. A bessarábiai búza minősége vetekszik a magyar tiszavidéki búzák minőségével s igazán nem ritka a 46%-os nedves prima minőségű sikértartalom. Moldova tartományban viszont 28–33 százalék között változik a búzák sikértartalma, de a sikerminőség sem közelíti meg az előbbi.

A malmok úgyszólván kivétel nélkül 15–20% rozst kevernek a búzához, ami a jó búzaliszt gyártását igen megnehezíti. Különösen a nullásliszteknel érezhető is ennek a hátránya. A rozssal kevert búzák őrlési előkészítése, nedvesítése is igen körülményes. A búza és rozsarak közötti nagy különbség azonban minden malmot ilyen keverésre készítet. A kész liszt színén és a kenyér ízén azonban nem lehet észlelni, hogy rozsa is van benne, ami azzal magyarázható, hogy ha a két termény együtt őrlődik, az elkeveredés olyan tökéletes, hogy a kisebb mennyiségben kevert terményfajta tulajdonságai nem mutatkoznak.

A magyar magasőrlési eljárást itt csak hírből ismerik, de sok helyen nem hisznek benne. Szemléltetésül készítettem egy diagrammot a román őrlésvezetéséről.

Előző számainkban megemlékeztünk arról a hajszárol, melyet az utóbbi hetekben a svájci malmok és sütőmesterek a magyar búza jó híre ellen indítottak. Ebben a hajszában nem kis szerepet játszik az, hogy a svájci importőrök által hazánkban vásárolt merkantil búzák között állítólag poloskaszúrásos búza is fordult elő. A vizsgálatokból kitűnt ugyan, hogy az itt-ott szórványosan előforduló poloskaszúrta szemek a búza minőségét nem befolyásolják, hanem sokkal inkább azon körülmény, hogy a svájciak a legolcsóbb, közepesen alóli minőségeket vásárolják. Ezekről nem várhatják azt, hogy a legkitűnőbb magyar minőség-búzával a versenyt felvehessék. Ennek dacára a svájci malmok és pékek boldogan és rosszindulatúan kígyót-békát kiáltottak a magyar búzára és minden bajukért ezt tették felelőssé. Minthogy elsősorban mi — állandóan a magyar búza között élő és dolgozó magyar molnár — tudjuk az idej búza minőségét megítélni, időszerűnek látjuk, hogy a búzapoloskáról egyet-mást előadjunk s olvasóinkat ennek kártevésével s kártevésének hatásaival megismertessük.

A gabonapoloskák szívókével ellátott rovarok s ezért a rovarokban a szipókás rovarok (Rhynchota) rendjébe vannak sorolva. Rengeg sok mezei poloskafajta ismeretes. Nálunk négy főfaja van meghonosodva. A szerezsen poloska, az osztrák szerezsenpoloska és kétféle szipolypoloska. Színük különböző. Leginkább barnás színűek, tarkák és feketék is. Legnagyobb közöttük az osztrák szerezsenpoloska, mely kifejlődött állapotban 13–14 mm-re is megnő. A szerezsenpoloska már kisebb, legfeljebb 9–10 mm hosszú. A szipolypoloskák még kisebbek s a két fajt egymástól csak képzett entomológusok tudják megkülönböztetni. Magyarországon ősidők óta élnek és ismeretesek. Kártevésükről korábban nem igen hallottunk. Részben azért, mert tudományos sikérvizsgálattal általánosan nem foglalkoztak, részben pedig, mert valószínűleg még eddig soha sem szaporodtak el annyira, hogy kártételük feltűnjön. Első ízben az 1930., majd 1931. és 1932. évben tűntek fel tömegükkel és kártevésük nagyságával. Különösen Borsod, Abauj és Heves megyékben szaporodtak el. E megyék malmi és sütői jól emlékeznek ezekre az évekre, mert soha annyi kenyérpanaszt nem hallottak, mint ekkor. Ebben az időben voltak kénytelenek az említett megyék pékjai messze földről lisztet hozatni, hogy keverés útján javítsák fel a megyebeli malmok által szállított lisztet sütőképességét. A malmoknak is sok bajt és költséget okozott a jóminőségű alföldi, különösen orosházi búza beszerzése. Ezen búzát szintén keverési célra vásárolták. Pedig kétségtelen, hogy a mondott években ezekben is tett kárt a poloska, de az egyébként is a felsőtiszai búzáknál jobb minőségük révén a poloska mérgével szemben ellenállóbbaknak bizonyultak. A poloskák elszaporodását a fejlődésükre kedvező körülmények különös össze-

találkozása okozta. Ugy az időjárás, mint az egész nyáron csaknem egyenletes hőmérséklet, a csapadékmennyiség stb., stb. kedvezően befolyásolta szaporodásukat és fejlődésüket. Azonkívül egyik halálos ellenségük, a fürkészdarázs nagyon megfogyatkozott azokban az esztendőkből. Azóta azonban a természetes egyensúly ismét helyreállt, mert a természet maga gondoskodik arról, hogy a fák ne nőjjenek az égig. Azon években külföldön, különösen Németországban is hasonló volt a helyzet, azzal a különbséggel, hogy az ottani gyengébb búzáknak még nagyobb kárt okozott a rovar, mint nálunk.

Ezekben az években terjedt el európaszerte annak híre, hogy a gabonapoloska a magyar búzát tönkretette. Pedig egész Európában még nálunk okozta a legkisebb kárt. Azért a legnagyobb vigyázattal kell kezelni ezt a kérdést és esetleg ismétlődő, kisebb és helyi jelentőségű károk miatt nem szabad mingyárt az egész világot telekiabálni, mert ezzel a magyar búzának kimondhatatlan kárt okozunk és a kiviteli lehetőségeket lerontjuk. De lássuk, hogy milyen formában nyilvánul a gabonapoloska kártevése. Csak azokról a károkról beszélünk, melyek a molnár érdeklik. A molnár főként a poloska magszúrása érdekli. A poloska a még gyenge, tejes vagy érésben lévő gabonaszemet megszúrja és szívókája segítségével ebből szívja táplálékát. Am ez a búzaszem még nem tenné tönkre, mert a szúrás helye begyógyul s csak egy kis fekete vagy sötét pont marad vissza a helyén, melyet sárgás, kiemelkedő vagy besüpedő folt vesz körül. Még ez sem volna baj. Az már azonban nagy baj, hogy a búzaszem kiszívása közben a poloska nyála a szívókán át a búzaszembe hatol, ott marad és a benne levő enzim fehérjebontó, tehát sikerbontó hatásával a sikért valóssággal megmérgezi. Az ilyen búzaszem sikerje nyúlóssá, enyvéssé válik. Az ilyen megbontott siker az egészséges búzaszemek sikerjét is megrontja. A tészta elapul, elterül, nem kél meg, sütőképessége alig van, a pék nem bír vele. Természetes, hogy mentől jobb minőségű a búza, annál nagyobb százalék poloskaszúrta szemet bír el, anélkül, hogy sikerjének minősége veszedelmes mértékben esökkenjen. Tehát a most már kitűnő minőségű magyar búzában 2–3% poloskaszúrta búzaszem semmi hatást sem eredményez. Okulva az elmúlt évek tapasztalatain, a molnár azért mégis vegye alapos vizsgálat alá azt a búzát, melyet őrlés végett megvásárol. Ha valamely búzában tarkafoltos szemek vannak, az még nem jelenti azt, hogy a búza poloskaszúrásos. Csak akkor gyanús az ilyen búza, ha a sárgatarka folt közepén fekete vagy barna pontocskát jelzi a szúrás helyét. Szabad szemmel ezt nem is igen lehet megállapítani, de egy kézi nagyítóval már igen. Biztosan kimutatja a poloskaszúrta búzát a farinográf. A Gróf-féle eljárással lefolytatott sikermosás is biztos és eléggé pontos adatokat szolgáltat. Ha mégis hozzájut a molnár poloskaszúrásos búzához,

WOLFNER GÉPSZÍJ VILÁGHÍRŰ

Különleges célokra: „COSMOS” vagy „AERO” minőség
Budapest, IV., Károly király-út 26.

akkor ezt csak jobb búzákat köze, kismértékben elkeverve használhatja fel. De nagyon ügyeljen arra, nehogy ezzel a búzával még a jó búzát is elrontsa. Főként azonban ne híresztelje fele azonnal az országot, mert ezzel helyrehozhatatlan károkat okozhat az ország mezőgazdaságának. Elégedjék meg azzal, hogy jelentse az esetet és mutassa be a búzát a hozzá legközelebbi gazdasági felügyelőségnek.

Felhívás!

A felvidéki malomtulajdonos és bérlő kartársakhoz.

Tisztelt Kartársak!

Mi nekünk az édes magyar hazához való visszaesetelenség folytán egy új, erős összetartásra, testvéri tömörülésre van szükségünk. Most szétzórva külön-külön teljesen tájékozatlanul élünk és dolgozunk, sokan közülünk nem ismerik a malomiparra vonatkozó törvényeket, rendeleteket. Sürgős érdekünk, hogy minél előbb megszervezzük a felvidéki molnárokat és megválasszuk azoknak a megfelelő vezetőket.

Folyó hó 1-én Budapesten megtartott Országos Malomszövetség közgyűlésén mi a felvidéki molnárak közül is kevesen jelentünk meg. Még mielőtt mi felvidéki kis- és középmalomtulajdonosok és bérlők az Országos Malomszövetségbe belépnénk, föltétlenül szükséges, hogy összejöjjünk ezen fontos ténykörülményt is a többek között megtárgyalni.

Tekintve azt, hogy a visszaesetelt Felvidék végignyúlik Pozsony megyétől az ország legkeletibb részéig, azért az egyik gyűlést folyó évi május hó 7-én itt Érsekújváron, az Oroszlán-szálló nagytermében tartjuk meg délelőtt fél 11 órai kezdettel. Ezen gyűlésre már most felkérem az igen tisztelt Kartárs urakat, hogy Losoncától kezdve Érsekújvárig, valamint a pozsonymegyei, komárommegyei, eszterházi stb. Kartárs urakat is, hogy ezen gyűlésen mindannyian, akik csak tehetik, jelenjenek meg saját érdekükben.

A második gyűlést május hó 14-én megjelenő Magyar Molnár Lapja számában fogjuk közölni, hogy azt Kassán, mikor és mely helyiségben fogjuk megtartani.

Felvidéki Kartársak! Felhívásom ne legyen köztetek pusztába kiáltó szó, ismételt felhívom minden malomtulajdonos és bérlő molnár Kartársamat, hogy erre a gyűlésre minden körülmények között jelenjenek meg, mivel ott mindannyian a saját maguk ügyét fogjuk képviselni és a jobb jövő felé vinni.

Érsekújvár, 1939. április 25.

Kartársi üdvözléssel:
id. Bolyky János.

„Mátyás“-zúzók

nyolc nagyságban
számtalan malomban és
gazdaságban kifogástalanul működnek.

Kérjen árajánlatot.

Kedvező fizetési feltételek.

ZELÉNSKI RÓBERT GRÓF

MEZŐGAZDASÁGI ÉS IPARI GÉPGYÁR KFT.
Pestszenterzsébet, Mikszáth-u. 18.
Telefon: 147-212.

INNEN-ONNAN

Séta a búza-világpiacra. Annak ellenére, hogy a helyzet objektív megítélése, tehát a világkiszáradás, a kereslet és kínálat egybevetése semmi biztatással sem keesget, a londoni búzapiac az elmúlt héten jelentékeny árjavulást mutatkozott. Különösen a határidőüzletben volt észlelhető élénkség és vételkedv. Nem kétséges, hogy a nemzetközi politikai helyzet befolyásolta a piacot. Régi tapasztalat ugyanis, hogy feszültség esetén az értéktözsdek azonnal lanyhasággal reagálnak. Ilyenkor a spekulánsok serege az árutózsdeire tölül s ott próbál szerencsét. Ez történt a londoni gabonátözsde is s így joggal vehető fel a kérdés, van-e az árjavulásnak reális alapja? Erre könnyen megfelelhetünk, ha az általános helyzetet vizsgáljuk. Az amerikai búzavetési területe a legújabb jelentések szerint sokkal nagyobb, mint amennyire eddig becsülték. Argentína is olyan kivitelű felesleggel rendelkezik, melyekre eddig senkinek számított. Amellett készleteit erősen és eléggé nyomott árák mellett kínálja a világ minden részében. Kínában és Mandzsukóban szintén igen jók a terméskilátások s már most megállapíthatóan legalább 10 százalékkal mulják felül az előző évit. Ez annak következménye, hogy úgy a japánok megszállta vidéken, valamint a még kínai uralom alatt álló országokban az előző évinél jóval nagyobb területeket vetettek be búzával. Ausztrália már kevesebb búzát ad el Távolkeleten, mint eddig. Az is lehetséges, hogy Ausztrália csökkenteni fogja búzaterületeit, mert a jelenlegi árák mellett az ausztráliai farmernek nem találja meg számításait. A búzárák könnyű javulásának egyébként Kanada látta legtöbb hasznát, mert a londoni búzapiacra 6-9 pennnyel jobb árat tudott elérni búzájért, míg az argentin búza legiobb esetben változatlan áron talált vevőre. Jugoszlávia is jobb búzárákat ért el és mint a szerint történet eladásainál, áprilisi berakás mellett, kvarterenként 17 shillinget kapott az előző heti 16.9-es árral szemben. Dunai származású búzákat is jobb áron kelttek el. Viszont Franciaország még mindig 16/10 shilling körüli áron kínálja a búzát, mely ár kvarterenként, cif angol kikötő értendő. A liszt piac türethetetlen tartotta magát. Csak az úszó ausztráliai búzárisztet kínálták olcsóbban, noha az ausztráliai malmok láthatóan tartózkodóbbak lettek.

Malmi takarmánycikk árakat jól tartották.

A tengeri piac hasonlóképpen javult, bár nem oly kifejezetten, mint a búzapiac. A javulás különösen távolabbi határidőkön volt észlelhető, míg az áprilisi szállítások még nyomott árákon történtek. A kereslet javulásáról egyáltalában alig lehet beszélni és az említett kisebb javulás inkább arra vezethető vissza, hogy sem az Egyesült Államok, sem Argentína nem forszírozzák az eladásokat. Sokan hangoztatják azonban, hogy a tengerivevők eddig szándékosan és spekulatív célból tartózkodtak a vételtől, melyre azonban előbb-utóbb kénytelenek lesznek ráfanyalodni s ekkor bizonyára nagyobb vételi mozgalmaknak leszünk szemtanúi. Angliában egyébként jelenleg nem igen árulnak, csak USA és argentinai származású tengerit. Még a Szovjettengeri is eltűnt a piacról. Legfeljebb délafrikai tengeri képezik még, ez is kisebb tételekben, adás-vétel tárgyát. Rómán tengerit sem kínálnak már. Beavatottak mindezt előjelként tekintik arra, hogy a közeljövőben a tengeriárak javulásával számoljanak.

Takarmányárpa szintén javuló árák mellett került forgalomba. Ez a könnyű árjavulás kiterjedt az összes provenienciákra, melyek a piacon vannak, a kanadai, iraki, argentinai stb. származású árparára egyaránt. A közel jövőben annál is inkább számítanak erősebb árjavulásra, mert az argentinai exportfelesleg már teljesen el vannak helyezve, még hozzá erős kezükbe kerültek.

A zab is jobb árákon kelt. Kivételt csak az argentinai zab képez, melyet áprilisi szállításra eléggé nyomott árákon kínálnak.

A leventegyakorlat nem számít be a munkaidőbe. Az iparügyi miniszter a 45/1939. Ip. M. számú rendelethez vonatkozólag az egyik budapesti ipartestülethez intézett leiratában a következőket közli: „Nincsen olyan jogszabály, mely szerint a leventegyakorlattal töltött idő a leventeköteles munkaidőbe beszámít, következésképpen a leventegyakorlatot a szóbanforgó rendelet alkalmazásában figyelmen kívül kell hagyni.”

Kísérletügyi kiállítás az Országos Mezőgazdasági Kiállítás keretében. Az Országos Mezőgazdasági Kiállítás idején kísérletügyi kiállításán hat kísérletügyi intézet vett részt. A kiállítás olyan szakszerűen, ügyesen, amellyel érdekesen és oktató módon volt megrendezve, hogy arról külön is meg kell emlékeznünk. A pavillonban elsőnek a m. kir. Gabona- és Lisztkísérleti Allomás pazar kiállítása ötölt szembe. A kiállítás méltó módon képviselte Hankóczy Jenőnek, a nemrégien elhunyt kiváló tudósunk szellemi hagyományait. Láthatók voltak a kiállításban a nagynevű tudós szellemesen megkonstruált mérőeszközei és gépei, melyek ma a világ közkinését képezik s melyek a feltaláló nevét az egész világon tiszteltté és ismertté tették. Hankóczy nevéhez fűződik a hazai búzanevelésén kívül annak megismerése is, hogy a búzánál nem annyira annak hektolitersúlya, mint sikértartalma, sikérijének minősége s a liszt egyéb kémiai és fizikai tulajdonságai a mérvadók. Korábban a termelőközönség legnagyobb részének erről fogalma sem volt s a gazda egyedüli törekvése arra irányult, hogy mentől nagyobb hektolitersúlyú búzát termeljen. A termelés átalakulásának természetesen első sorban a magyar mezőgazdaság látja hasznát, de kiveszik abból részét a magyar malomipar is. Egyik legérdekesebb részlete volt a kísérletügyi kiállításnak a paprikakiállítás. Ezt a részt a laikus közönség is a legszívesebben látogatta, mert annyira ügyesen, izlésesen és szemléltető módon mutatta be a paprika feldolgozásának minden fázisát, hogy abban a nemszakember is gyönyörűséget talált és okulásul szerezhetett. De mindennél jobban bizonyította a kiállítás anyaga azt az elválaszthatatlan kapesot, mely a mezőgazdasági ipart szülőanyjával, a mezőgazdasággal összefüzi. Milyen gyönyörű eredményeket lehetne elérni akkor, ha ez az összetartozás nem csak elméletben, hanem az eddigieknél szorosabb összeműködésben, vállalt munkában és kölcsönös megbecsülésben, az egész ország javára nyilvánulna meg.

A tanonc munkaidője. Az iparügyi miniszter 11.217/1939. Ip. M. sz. leiratában egyik budapesti ipartestület felterjesztésére kimondta, hogy a 45/1939. 47/1939. és 49/1939. Ip. M. számú rendeletek rendelkezései — amennyiben az egyes rendelkezésekből más nem következik — a tanoncokra is vonatkoznak. Nem érintik azonban a rendeletek az 1922:XII. t. c. 117. §-ának negyedik bekezdésében foglalt azt a rendelkezést, amely szerint az iskola látogatására szükséges időt a gyermek és fiatalok (tehát a 18 éven alóli) tanoncok napi munkaidőjébe be kell számítani. Nem érintik továbbá a rendeletek az 1884:XVII. t. c. 64. §-ának első bekezdésében foglalt azt a rendelkezést, amely szerint oly tanoncok, kik életük 14-ik évét be nem töltötték, naponként 10 órai keretben legfeljebb 8 órai, akik pedig a 14-ik évet már elérték, 12 órai keretben legfeljebb 10 órai tényleges munkára kötelezhetők, az iskolában töltött időt is beleértve. Ezt a határt tehát a tanonc munkaidője abban az esetben sem haladhatja meg, ha azt egyébként az említett rendelkezések lehetővé tennék.

Éjjeli munka bejelentéséről. Éjjeli munka folytatásához, ha fiatalok urakat és nőket nem foglalkoztatnak, külön engedélyre szükség nincs; természetesen az iparhatóság megkívánhatja, hogy a vállalat az éjjeli munka megkezdését nála bejelentse és az iparhatóságnak joga van ahhoz, hogy a bejelentés alapján a közbiztonság és munkásvédelem szempontjából esetleg szükséges kikötéseket megtehesse. Így rendelí ezt a 12.591/1938. Ip. M. sz. rendelet.

Motorok gyűjtőberendezéseire nemcsak gyűjtőgyertyákat, hanem a legkülönbözőbb rendszerű (alacsony feszültségű, magasfeszültségű, leszakított és körforgó, csappantyús stb.) gyűjtőmagneseket is elismerten legjobban minőségben a Bosch gyár készíti. Budapesti telepén dusan felszerelt alkatrészekkel és kitűnően berendezett műhellyel áll a géptulajdonosok rendelkezésére. Felvilágosítással, ajánlattal szívesen szolgál: Bosch Róbert kft., V. Váci út 22-24. sz.

Liebich Károly

volt WÖRNER-gyári főmérnök
PÉCEL, Pekári-utca 10. (Budapest mellett.)

Mindenemű malomépítések, tervezés, diagrammok, szak'ánácsok évi átalányösszegben is. Felülvizsgálatok.
Évizedes gyakorlat! Legjobb referenciák!

KARTAL TESTVÉREK MŰSZAKI KERESKEDŐK Budapest, V., ALKOTMÁNY-UTCA 27. SZÁM
Tel: 1-180-53, 1-194-84, 80rgcm: Kartalok Budapest
Fióküzlet: Szombathely, Március 18. tér 10. sz.

Ha jóf akar, **DUFOUR** selyemf vegyen!

FŐMOLNÁROK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGE KÖZLEMENYEI

Meghívó

A Főmolnárok Országos Szövetsége f. évi május hó 7-én, vasárnap délelőtt 8 órakor, határozatképtelenség esetén 10 órakor tartja meg

ÉVI RENDES KÖZGYŰLÉSET

Budapesten, az Országos Iparegyesület Tanács-termében (VI. Gróf Zichy Jenő-utca 4. sz., a Bazilika közelében).

A közgyűlésre a szövetség minden tagját, valamint a visszacsatolt területek molnárságát — tekintet nélkül arra, hogy tagja-e a szövetségnek, vagy nem — tisztelettel meghívjuk.
Budapest, 1939. április 19.

Vörös Gyula   Hautzinger Ernő
üggy. elnök.   társelnök.

Tárgysorozat:

1. Elnöki megnyitó.
2. A titkár jelentése.
3. Számvizsgálóbizottság jelentése, költségvetés.
4. Részleges tisztújítás, illetve annak kiérszítése.
5. Alapszabálymódosítás.
6. A tanult molnárok időszzerű kérdései.
7. Állásfoglalás a hivatalos lap tekintetében.
8. Esetleges indítványok.

Az alapszabályok 12. §-a értelmében csak a közgyűlést legalább 8 nappal megelőzően beérkezett indítványok tárgyalhatók.

A közgyűlésre a Nemzetközi Vásár alkalmából az ország bármely részéről 50 százalékos kedvezménytel lehet Budapestre utazni!

Felhívjuk tagjaink figyelmét arra, hogy a közgyűlés egész napjának célszerű hasznosítása érdekében délután 3 órai kezdettel ugyan-csak az Országos Iparegyesület tanácstermében szakmai előadások lesznek, amelyeknek előadóit sikerült máris megnyernünk néhány illusztris malomipari szakembert. A délutáni program a következő:

1. Dr. Gruzl Ferenc, a m. kir. Gabona- és Lisztkezelési Állomás vezetőjének előadása: „Gabonaminőség vizsgálata” címen.

2. Nádas László m. kir. felsőipariszkolai tanár, a malomipari tanfolyam vezető-tanárjának előadása: „Erőmegetakarítás malmi őrlőgépeknél” címen.

3. Weltz Károly főmérnök előadása.

4. Freund Zsigmond szab. új gabonanedvesítő készülékének üzemen való bemutatása. A bemutatást a fentalálkozó végzi.

A program annyira változatos és általános malomipari érdekű, hogy a délutáni előadásokra az elnökség szívesen látja vendégül a Budapestben tartózkodó malomtulajdonosokat és molnárokat is.

Kartársak! A vizontlátásra május hó 7-én Budapestben!

Béke a fejlődés alapja. Szaklapunk folyó hó 15-iki megjelölt számában örömmel olvastam Oszter Sándor barátomnak a Főmolnárok Országos Szövetségébe való belépését. A magam részéről örömmel köszöntöm kartársias gondolkodását, amikor felhívja a kartársakat és barátokat, hogy tegyenek eleget a kartársi kötelességüknek és lépjenek be a Főmolnárok Országos Szövetségébe. Kartársaimat én is arra kérem, hogy felretérve minden haragot és nézeteltérést — amely csak azért volt, mert a múltban véleményeink nem egyeztek, de már feledve van —, tartsa minden kartársam és minden jóbarátom kötelességének Oszter Sándor példáját követni.

Most pedig engedjék meg kartársaim, hogy Oszter Sándor barátomnak — mint becsületesen gondolkodó és kartársiasan érző cikkéhez néhány szót szóljak. Az igazat megvallva, en-

gem nem ért váratlanul Oszter Sándor nagyvonalúsága, mert én tisztában voltam azzal, hogy mi régi jó barátok egymással újból kezdet foghatunk Szövetségünk kötelékében és egye-sült erővel támogassuk azon eszmét, amelyért Szövetségünket megalapoztuk. Akartuk és most Oszter Sándorral együtt méginkább akarjuk, hogy legyen egység, legyen egy egységes gondolkodás és legyen egy rendíthetetlen hitünk a jobb jövő iránt, mely Vörös Gyula elnökünk kemény és agilis elhatározásával, célkitűzéseivel és a mi jogos igényeinkre épült támogatásunkkal egyszer valóra válik.

Végezetül pedig egy nagyon sajnálatos dologra akarom a figyelmét felhívni azon kartársaimnak, akik tagjai ugyan Szövetségünknek, de hátraléktan vannak a tagdíjfizetéssel. Ne várja senki a tagdíjfelosztást tartalmazó udvariass levelet és ha kapja is, ne az legyen a válasza, hogy ha a tagsági díjat követelni merik, kilép a Szövetségből, hanem ha már a Szövetségünket meg tudtuk alapítani s azt megtudtuk alapozni, tartsa minden egyes tanult molnár kartársam kedves kötelességének a tagdíjfizetést teljesíteni.

Békés, 1939. április hó 19-én.

Koleszár Károly főmolnár

A molnárnevelésről. Ugyálszik az iskolá-lalom és ezen keresztül a magyar molná-rnevelés korszerűbbé tételének ügye még nem érett meg annyira, hogy komoly formá-ban lehetne megvalósításáról beszélni. Leg-alább is erre mutat az a közönyösség, ami a malomiparral kapcsolatos egyesületek és a malomtulajdonosok részéről is ezen kérdéssel szemben kifejezésre jut.

Évek, sőt évtizedek óta hangoztatják szük-ségszerűségét s nem tudjuk elég nyomatékkal hangsúlyozni, hogy a magyar molnár és malomipar hírnevét minden körülmények közt meg kell védeni, mégis a valóságban: közönyt és részvétlenséget látunk.

Vajon meddig kell várni arra, hogy az il-letékesek, akiknek kezébe le van téve ennek a régóta megoldást váró ügynek a sorsa, belás-sák a mi igazunkat.

Evről-évre szaporodik a mezőgazdasági szak-iskolák száma, de ugyanakkor a malomipar mint a legfontosabb mezőgazdasági termék fel-dolgozója, csak mostoha elbánásban részesül.

Akár közgazdasági súlyát, akár a befektetett tőke nagyságát tekintjük, feltétlenül arra a meggyőződésre jutunk, hogy a jelenlegi hely-zet fönntartása nemcsak hátrányosan befolyá-solja iparunk további fejlődését, hanem számol-nunk kell iparunk elsorvadásával.

A molnár-nevelés fejlesztése a malomtulaj-donosok érdeke is, hiszen azok javára hasznó-sítja minden molnár a tudását, tapasztalatát és még sem mutatkozik a malmok részéről sem az az érdeklődés, melyet ez a fontos kérdés megkíván. Lehet, hogy oka az a sokféle meg-kötöttség és rendkívüli tehersorozat, mely most-anában a malmokat terheli, de a molnárkép-zés fejlesztése még ezen teherviseléseket is megkönyvitené.

Egyedül biztató jelenség azoknak a főmol-nároknak a hozzászólása, akik még a mai né-héz körülmények közt is megvalósíthatónak találják ezt a régi elgondolást, saját anyagi támogatással is s akik osztóznak ebben a véle-ményben, hogy a molnár-iskola kérdését, akár-milyen formában, sürgősen meg kell oldani. Meg kell tehát indítani a kezdeményezés nehéz és hálátlan munkáját.

(Budapest)

Siklósy Gyula főmolnár

Követendő példák címen tettük közzé ezen rovatban, lapunk előző számában. Hesz János kartárs, a gyulai Földművesek Gözmalma fő-molnáriának figyelemreméltó írását. Nyomda-hiba folytán azonban a lap példányok egy ré-széből Hesz kartárs aláírása elmaradt, mit ezennel pótolunk.

ROVÁTKOLÁS
A CSISZOLAS legtekélyesebb gépekkel jutányos áron
GENERAL LAKATOSÜZEM (FARAGÓ)
BUDAPEST, V., VACI UT 42. SZÁM. Telefonszám: 2.914-14

Megnagyobbodott Magyarország a statisztika tükrében. A m. kir. Statisztikai Hivatal most pontos adatokat közöl az északi terület-nagyobbodás számszerű eredményeiről. Az örvendetes adatok mindenkit érdekelnek és azokkal illő és szükséges megismerkednünk. A Trianon előtti Magyar Birodalom kiterje-dése 325.411 négyzetkilométer volt, 20.866.487 lakossal. A trianoni békeszerződés ebből 232.448 négyzetkilométert csatolt el 13.271.370 lakos-sal. Vagyis területünk 71,4%-át és lakosságunk 63,5%-át. A bécsi döntés 11.915 négyzetkilo-métert 1.029.629 lakossal adott vissza, míg a március közepén a Kárpátaljával 11.101 négy-zetkilométer terület, 552.561 lakossal került vissza hozzánk. Az áprilisi Ung-menti határ-kiigazítás további 12.141 négyzetkilométert, 592.901 lakossal hozott vissza. Remélhetőleg ez a gyarapodás csak a kezdet s mielőbb folyta-tása lesz.

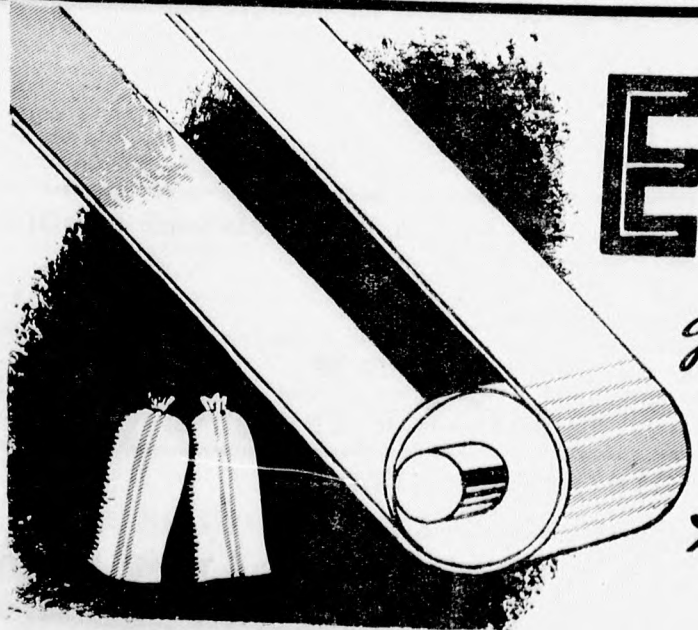
A visszacsatolt területekkel Magyarország agrárjellege még inkább kidomborodik, mert a felvidéki visszacsatolt terület lakosságának 56,1%-a, a Kárpátalja lakosságának 72,5% és az Ung-menti terület lakosságának 81,4%-a foglal-kozik östermeléssel. Ezzel szemben a trianoni Magyarország lakosságának 51,8%-a tartozott az östermelés körébe.

Jellemző és érdekes, hogy a visszacsatolt te-rületek révén a szántóföld- és erdőállomány aránya eltolódott, mert míg a trianoni Ma-gyarországon 60,4% volt a szántóföld és 11,92% az erdőség, addig a visszakerült területek ré-vén a mai Magyarországon a területek 55,6%-a szántóföld és 16,6%-a erdőség.

Mikor válik érvénytelenné az iparigazol-vány? A Kihágási Tanács 4.606/1938. kih. sz. alatt elvi jelentőségű döntést hozott, mikor íté-lében kimondta, hogy: „Az 1922. évi XII. törvényeink 72. §-ának első bekezdéses úgy ren-delkezik, hogy aki iparát egy éven át egy-folytában nem üzi, azt csak újabb iparigazol-vány, illetőleg iparengedély alapján folytathatja. Minthogy az iparigazolvány helyhez kötött, az elbírált esetben pedig megállapítást nyert, hogy terhelt iparát abban a községben, ahol iparigazolványa érvényes volt, több mint egy éven át egyfolytában nem gyakorolta, úgy kell tekinteni, mintha iparigazolványa egy-általában nem lett volna.

Uj olajmag. Pöhl Henrik, az OMGE tápió-szelei tan- és mintagazdaságának igazgatója, öt esztendei kitarító és fáradságos munka után oly értékes olajosnövényt honosított meg és tenyésztett ki, mely nem csak a tudományos körök, hanem az érdekelt ipar érdeklődését is a legnagyobb mértékben keltette fel. Ez a nö-vény a safrányszeklece (Carthamus tinctorius), melyet rendkívül dús olajtartalmú következté-ben Pöhl „Olajzönnök” nevezett el. A növény a talaj minősége szerint kat. holdanként 10–20 q magtermést ad és még május elején is vethető. A kitenyésztett magot Pöhl Henrik (Tápiószele, Pest m.) bocsátja rendelkezésre és szerződéses termelést is nyújt. Olajmalmaink figyelmét felhívjuk az új olajmagra. Kísérjük figyelemmel az eredményeket és kellő időben rendezkedjenek be ezen olajmag feldolgozására, esetleg — ahol arra mód van — termelésére is.

Malom vagy daráló áthelyezése a malmi zártszám-rendelet szempontjából. A vonatkozó végrehajtási utasítás hiányosságainak csök-kentésére szolgál a 46.676/1938. Ip. M. sz. dönt-vény, mely adott esetből kifolyólag kimondja, hogy abban az esetben, ha meglévő daralót a község egyik helyéről a másik helyre kívánnak áthelyezni, akkor amellet, hogy a régi daráló megszűnik, új daráló létesíttetik. Minthogy pedig a malmok létesítésének, bővítésének és szűnetelő malmok újabb üzembe helyezésének korlátozásáról szóló 4.450/1938. M. E. sz. rendelet és annak végrehajtása tárgyában kiadott 33.275/1938. Ip. M. sz. rendelet szerint új őrlő-daráló- vagy hántolómalom létesítéséhez külön miniszteri engedélyre van szükség, az ilyen daráló- vagy őrlőmalom létesítése is külön mi-niszteri engedéllyel van függővé téve.

EMERGÉ

gumitextil hajtósíj

A MALOMBAN IS
zavartalan munkát
biztosít!

HIREK

ELŐFIZETŐINKHEZ! Kérjük azon t. előfizetőinket, kiknek előfizetése e hó végén lejár, újítsák meg haladéktalanul az előfizetést, nehogy a lap küldése fennakadást szenvedjen. Minden szám a fontos tudnivalók egész sorát hozza. Ezekről mindenkinek tudomást kell szereznie, különben elmarad a világtól!

Az árkormánybiztos sajtóértekezlete. Az Árelenőrzés Országos Kormánybiztos, dr. Laky Dezső műegyetemi ny. r. tanár folyó hó 27-én délelőtt 10 órára sajtóértekezletet hívott össze a kereskedelemügyi minisztériumba, abból a célból, hogy a Kormánybiztos egy évi működéséről a magyar sajtót tájékoztassa. Az értekezleten, amelyre a malomipari sajtó képviselőiben Tóth István szerkesztő és dr. Karácson Jenő felelős kiadó kapott meghívást, a sajtó 55 képviselője jelent meg. Dr. Laky Dezső árkormánybiztos érdekesítő és zseniális előadásban számolt be egyévi árkormánybiztos működéséről. Tudvalevőleg a korábbi árelenőrző kormánybiztos helyébe az árelenőrzés kormánybiztosává lépett, mert a kormány beruházási programjának végrehajtásával kapcsolatban az áralakulásnak és az országos árpolitika fokozottabb irányítása és ellenőrzése vált szükségessé. Jellemző az árkormánybiztos működésére azon tény, hogy egyévi működésének tartama alatt, árleszállítások révén 55 millió pengő megtakarítást vitt keresztül. Ezen összeg nyersanyagok és iparcikkek olcsóbb beszerzési ára révén a fogyasztók számára, túlnyomórészt a mezőgazdasági és falusi lakosság zsebében maradt és fogyasztóképességét növelte. Az árkormánybiztos hatáskörét egyébként a kormány egy, a napokban megjelent új rendelettel kiterjesztette és szabályozta, miről lapunk más helyén emlékeztünk meg. A tanulságos előadást a hallgatóság nagy tetszéssel fogadta és megélmezte.

Folytak a molnár bérmegállapítások. Mint multkor már megírtuk országos bizottság foglalkozik a vidéki malmok munkásainak bérmegállapításával. Mint a kezdetnél már látható volt, a bérmegállapítás körül komoly ellentétek merültek fel, mert a malomipari munkások szövetsége *Deák* főtitkár vezetése alatt olyan újításokat és bérjavításokat javasol, amit a vidéki malmok egyáltalán nem vagy csak óriási erőfeszítések mellett tudnának rendes körülmények között is elviselni, de különösen nehéznek, szinte lehetetlennek látszik most. *A szakszervezet javasolta a hetibérek bevezetését. A vasárnapi munkára 50 százalékos pótdíjazást. Az éjjeli munkára pótlékat. Az idősebb tanoncoknak legalább napszámot fizetést. Legfeljebb 1 órával egyfolytában ebéldíót. Mindenféle termelői munkára szakmunkás alkalmazást. A béreknek mintegy 20 százalékkal való felélesztését.* A Malomipari Munkások Szövetsége főként azzal indokolta ezeket a követeléseket, mert szerinte a megélhetés és a budapesti malmok versenyképes kivánja ezt meg és a tanult molnár védelmét így kívánja szolgálni.

A munkaadók élükön *Csiha* Győzővel, mindent elkövetnek, hogy reális keretek között történjen az új bérmegállapítás. Nem zárkoznak el a munkaadók az elől, hogy a szakmunkások részére védelmet nyújtsanak, de a malmok munkásbeszámítási rendszerét a termelési szokásokkal és a gazdasági adottságokkal akarják megoldani. Számolnak azzal, hogy a teljes bizottság, nem ismer részleteket és így helytelen határozatok is megszülethetnének. Ezért a Malomipari Munkások Országos Szövetsége és az Országos Malomszövetség titkárai már többször órákhoz tartott tárgyalásokat az ellentétek kiegyenlítésén, április 25. és 26-án pedig mintegy 7 órával tartott tárgyalást a munkaadó bizottsági tagok és a szakszervezet bizottsági tagjai között.

Ezek után az előzmények után ült össze április 26-án délután az országos bérmegállapító bizottság. Miután *Simay* elnök ismertette a mult ülésen történteket és a tennivalókat, a területi beszállításra kiküldött albizottság javaslatát vették át és tárgyalták le. Eszerint az ország területe marad a régi, vagyis Budapesten kívül négy területi csoportra lesznek a városok és helységek besorozva. A besorozásnál a lakosság, a malomkapacitás és a megélhetési lehetőségek vétettek figyelembe. Az

albizottság javaslata szerint 74 város illetve község kerül az első területi csoportba, 150 a második területi csoportba, 176 a harmadik területi csoportba és a többi névvel meg nem nevezett a negyedik területi csoportba. A Felvidéket is beszállították, amelynek azonban a törvényes sorsa ezideig ismeretlen. A Felvidékről 8 város kerülne az első területi csoportba és 15 a második területi csoportba, 50 pedig a harmadik területi csoportba. A névvel meg nem jelölt községek pedig a negyedik területi csoportba. Az anyaország területi beszállításánál kevés módosítással a régi beszállítás maradt fenn.

Tárgyalta tovább a bizottság, *Csiha* Győző előterjesztésében az *almolnár, kezelőmolnár, vezető elsősegéd* és a szakmunkás munkahelyeken dolgozó munkásokra elkészített tervezeteket, melynek lényege az, hogy a *gépés munkával foglalkoztatott munkások egyenlő fizetésben részesüljenek.* Közvetlen jött létre a munkaadók és munkások között abban a kérdésben is, hogy *molnársegédek bármely munkahelyen szakmunkásbérben részesüljenek.* Megértéssel voltak a szakszervezet kívánsága iránt a *munkaadók az idősebb tanoncoknál is.*

Az idő előrehaladottsága miatt *Simay* elnök a tanácskozással felfüggesztette, az érdekelteket további tárgyalásra kérte fel, hogy megfelelő javaslattal álljanak a legközelebbi ülés elé. A legközelebbi ülés május 17-ére tűzött ki.

Gyászír. Hetvenéves korában, gyárainak székhelyén, a svájci Uzwil városában meghalt *Bühler Adolf*, a mező földön híres *Gebrüder Bühler* üzveli malomépítészeti és gépgyár széniorfőnöke. Az elhunyt és vállalata a század elején különösen a malomépítészeten világhírré tett szert a világ minden részében rendezett be nagyteljesítményű és magas technikai fokon álló malmokat. Az elhunytat házában is jól ismerték és halálát számos jóbarátja és üzletfele ösztönözni gyászolja. Gyára egyike a legjelentősebbeknek a szakmában. Fénykorát 1929. évben érte el, mikor 1800 munkással dolgozott. Az elhunyt híres emberbarát volt. Alkalmazottairól a szociális intézmények egész sorának létesítésével atyai módon gondoskodott. Hazájában magas társadalmi szerepet játszott és polgártársai bizalmából tekintélyes közjogi állásokat töltött be.

Tengerforgalmi értekezlet Fiumében. Fiumében évente értekezlet tartanak, melyen a Magyarországot és Olaszországot közösen érdeklő tengerforgalmi és fuvarozási ügyeket veszik tárgyalás alá. Mint értesültünk, *Hubay Sándor*, a Külkereskedelmi Hivatal elnöke és *Görgy István*, a Külkereskedelmi Hivatal főosztályvezetője május 30-án Fiuméba utaznak és a jövő héten, kedden, szerdán és esütörtökön résztvesznek az értekezleten.

Valódi svájci

DUFOUR

SZITASELYEM

100 év óta a legjobban bevált.

Malomipari

drótszövetek

bronz-, platínázott acél-, nikkelt-, vas- és rézdrótból.

Lyukasztott

rostalemezek

KOLLERICH

Pál és Fiai R.-T.

Budapest, IV., Ferenc J.-rakpart 21.

Telefon: 1-847-46 és 1-847-47.

Az OMKE közgyűlése. Az Országos Magyar Kereskedelmi Egyesülés f. hó 30-án, vasárnap délelőtt 10 óra 15 perckor tartja rendes évi közgyűlést a volt Lloyd nagyteremben. A közgyűlést társaság követi a Dunakorzó kávéház nagytermében.

Malmi hírek. A m. kir. földművelésügyi miniszter megengedte 35.634/1939. IV/C.-2. F. M. sz. rendeletével, hogy az Első Békéscsabai Rosenthal és Borsod-Miskolci Debreceni István Gőzmalmok Rt. által, „Boris szabadalmazott eljárással készült búzagyöngy” elnevezés alatt, a 34.801/1939. F. M. rendelet alapján zárt esomagolásban forgalomba hozható készítményt az elárúsító kiskereskedő közvetlenül a fogyasztó részére a kibontott zárt esomagolásból kicsinyben kimérve is árusíthassa.

Kiskorpad köztségben az előbb Táskaiféle, utóbb *Felméri Jánosné* tulajdonában levő hengeralmot *Hajdu István molnármeester, bőszenfai* malombérlő megvásárolta. A malom jelenleg még bérlő kezében van, de a bérlő lejárta után tulajdonos maga fogja a malmot üzembelen tartani.

A Zsoldos Gőzmalom, Ipartelep és Kereskedelmi Részvénytársaság folyó évi április 29-én tartotta rendes évi közgyűlést Szentesen. — A közgyűlés elfogadta az igazgatóság javaslatát a mérleg megállapítására vonatkozólag. **A Szili Gőzmalom és Tésztagyár Rt.** f. hó 29-én tartotta rendes évi közgyűlést Szil községben. **Komáromi Hengeralm Rt., Komárom.** *Acsai Ferenc* cégvezető, továbbá *Henzer István* és *Zászlós Mihály* igazgatósági tagok ebbeli minőségüknek és cégjegyzési jogosultságának megszűnése és *Rézner Tibor* igazgatósági tagnak ebbeli minősége és cégjegyzési jogosultsága bejegyeztetett. Az 1939. január 28-án tartott közgyűlés az alapszabályok 39. §-át módosította, mely módosítás folytán a részvénytársaságnak bejegyzés tárgyát képező jogviszonyaiban a következő változás történt: A társaság hirdetményei a társaság székhelyén levő irodában kifüggesztett hirdetési táblán és a Győrött megjelenő „Győri Nemzeti Hírlap” című napilapban, ennek megszűnése esetén pedig a Budapesti Közlöny hivatalos értesítőjében tételnek közzé. **A Kalocsa Paprikatermelő, Örlő és Kereskedelmi Rt.** a közelmúltban tartott igazgatósági ülésen a társaság ügyvezető igazgatójává egyhangúlag *Bánróv Ferencet*, a *Kalocsa Takarékpénztár igazgatóját* választotta meg. — **Abádszalóki Gőzfűrészt és Gőzmalom Rt.** f. év május 14-én, déli 12 órakor, Budapesten, Sas-ucca 27. sz. alatt tartja rendes évi mérlegmegállapító közgyűlést. — **Kiskunsági Malomipari Kereskedelmi és Műszaki Rt.** f. é. május 10-én déli 12 órára hívta össze rendes évi közgyűlést. A közgyűlés színhelye: Budapest, V. Visegrádi u. 40. sz.

Lisztszállítási versenytárgyalás. A győri m. kir. állami tanítóképző intézet nyilvános versenytárgyalást hirdet liszt stb. szállítására. Ajánlatokat az intézet irodájában f. é. május 4-én déli 12 óráig kell benyújtani. Az ajánlatokat ugyanott és ugyanazon napon d. u. 4 órakor bonjták fel. Ajánlati minták az intézet igazgatói irodájában kaphatók.

A jászberényi m. kir. állami tanítóképző intézet igazgatósága liszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Határidő f. é. május 5. A versenytárgyalásra vonatkozó közelebbi adatok az intézet igazgatóságánál tudhatók meg.

A szolnoki közközház igazgatósága főzöliszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. A vonatkozó ajánlatot *Jász-Nagykunszolnok vármegyei közigazgatási iktató hivatalában* (Szolnok, Vármegyeháza, nem a kórházban!) f. é. május 19-én délelőtt 10 óráig kell benyújtani. A pályázatok felbontása ugyanakkor délelőtt 11 órakor történik.

A bajai m. kir. állami tanítóképzőintézet liszt stb. szállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet. Az ajánlat az intézet igazgatóságához f. évi május hó 13-án délelőtt 10 óráig nyújtandó be és ugyanakkor kerülnek ugyanottan felbontásra. A versenytárgyalásra vonatkozó felvilágosítások, valamint a szükséges ajánlati lapminták az intézet igazgatóságánál a hivatalos órák alatt nyerhetők.

Lezuhant gyárkémény. Az opelni cementgyár 65 méter magas gyárkéménye f. hó 21-én minden látható ok nélkül délelőtt leomlott. A közelben levő melléképületeket a zuhanó romok és törmelék átütötték, mely alkalommal számos sérülés történt és két munkás életét veszítette. A megindított vizsgálat még semmi eredményre nem vezetett. A lezuhanás okát eddig nem tudták megállapítani.

Malmának jövedelmét fokozhatja, ha kevés befektetéssel beállítja a

„REX”

legújabb és legfőkétebb

vetőmagtisztítógépet,

minden teljesítményre.

Árajánlattal készséggel szolgál:

GRAEPEL HUGÓ BETÉTI TÁRSASÁG

malomépítészeti, gép- és rostalemezgyár, Budapest, X., Szilávy-utca 20-30. (Gergely-u. sarok)

REX

Megváltoztatják a paprikarendeleletet. A jelenlegi paprikarendelelet már három éve van érvényben. Ezen idő alatt egyes rendelkezései elavultak, illetőleg részben hiányosaknak bizonyultak. Ennek következtében új, modernebb és a mai viszonyoknak inkább megfelelő paprikarendelelet megalkotása vált szükségessé. Az új rendelet tervezete már elkészült és az illetékes szervek, ú. m. a földművelésügyi minisztérium, az Országos Kémiai Intézet, a kereskedelem és az iparügyi minisztérium, a paprikakísérleti állomások, termelők és érdekképviseletek retortáin megkeresztül, értesülésük szerint az új rendelet többek között a felvidéki paprika minősítését is szabályozni fogja. Rendelkezéseket fog tartalmazni az új paprikabőr és a paprikamag külön leendő tárolására és kezelésére vonatkozólag is. Azonkívül megváltoztatják az eddigi minősítőjegyeket is. Az új márkázójegyeket pedig nemzeti színű keresztesíkkal fogják ellátni.

Argentína búzaelhajózásai. Argentína búzaexportja — az előző két hónappal szemben — jelentékeny javulást mutat. A folyó év első három havában összesen 805.436 tonna (a 1000 kg) búzát hajóztak el, míg az előző év hasonló időszakában az elhajózás csak 775.244 tonnát tett ki. Így az előző évi kivitel a folyó évi már meghaladja. Ez azonban még nem sokat jelent, mert míg az előző 1938. évben Argentína mindössze 2 millió tonna exportfelesleggel rendelkezett, addig ideai exportfeleslege 6.3 millió tonnára rúg. Ez azt jelenti, hogy ha Argentína óriási exportfeleslegétől meg akar szabadulni, akkor a még hátralevő 9 hónap alatt 5.4 millió tonna, azaz 54 millió métermázsza búzát kell még elhajóznia, ami hogy milyen feladat, megítélhetjük abból, hogy Magyarországnak jó terhelés esetén is mindössze 20 millió métermázsza körül mozgó búzatermése van. Argentína egyébként nagy reményeket fűz a spanyolországi búzaeladásokhoz, mert tudja, hogy Spanyolországnak még további másfélmillió métermázsza búza-behozatalra van szüksége.

Új rendelet az egészségvédelem és baleset-elhárítás tárgyában. A hivatalos lap folyó hó 27-i számában jelent meg a 239/1939 B. M. sz. belügyminiszteri rendelet, mely arra kötelezi az Országos Társadalombiztosító Intézetet, hogy mindazon üzemeket, vállalatokat, hivatalokat és foglalkozásokat, melyek az OTI-nál biztosított alkalmazottakat foglalkoztatnak, egészségvédelmi és balesetelhárítási szempontból ellenőrizze. Az ellenőrzés helyszíni vizsgálatok útján, időszakonként, de évente legalább egyszer történik. Az OTI jogosítva van arra, hogy a szükséghez képest egészségvédelmi és balesetelhárítási intézkedéseket rendeljen el.

Kiörlési rendelet Luxemburgban. Egy múlt héten megjelent kormányrendelet elrendeli, hogy minden belföldön termelt búza, melyből kenyér vagy más tápszer előállítására szolgáló lisztet őrölnek, 85 százalékra őrölendő ki. Ezt a kiörlési százalékot akkor is alkalmazni kell, ha külföldi származású lisztet dolgoznak fel.

Faszénbehozatal Lengyelországból. Eddig úgy látszott, hogy a faszénellátás terén a visszaesetolt területek termelése feleslegessé teszi a faszén külföldi behozatalát. A tapasztalat azonban megmutatta, hogy — egyelőre leglább — rászorulunk a külföldi behozatalra és elsősorban is a lengyelországi és jugoszláv faszénre. A lengyel relációra vonatkozólag már döntés is történt s ennek következtében engedélyeket adtak ki a jogosultaknak. Így a lengyel faszénbehozatal rövidesen ismét megindul.

A londoni búza-világértekezlet. Mint már többször megírtuk, a Nemzetközi Búzahivatal kiküldött albizottsága már január óta fáradozik abban az irányban, hogy a tervbe vett búza-világértekezlet egybehívását előkészítse, illetőleg hogy a világértekezlet összehívásának előfeltételeit megteremtse. Az albizottság 27 államnak küldte meg búzaegyezmény-tervezetét, hogy ahhoz hozzászólhassanak és esetleges ellenjavaslatokat tehesenek. Minthogy az államok legtöbbje már választott a tervezetre, ezeknek megvitására az albizottság újból összeül Londonban. Dacára a feszült nemzetközi helyzetnek, a világértekezlet kilátásai nem reménytelenek, mert az összes résztvevők azon fáradoznak, hogy az értekezleten csupán olyan anyagot tárgyaljanak, mely nem fog nagyobb ellentéteket felidézni. Egyébként minden állam szívesen venne részt az értekezleten, mert erre minden államot azon parancsoló szükség kényszerít, hogy a búza világpiaci ára olyan alacsony, amilyen a búza-világválság óta még sohasem volt, sőt ha aranyba számítjuk át az árakat akkor minden idők legalacsonyabb árával találkoznak. Ezen segíteni pedig minden állam egyik főtevékévé.

A Futura lehívta a tárolt búzakészleteket. Szakkörökben köztudomású, hogy a Futura és az exportörök az idei gazdasági év elején megállapodást kötöttek, melynek értelmében az exportörök arra kötelezték magukat, hogy az általuk vásárolt búzát közraktárakban tárolják be, még pedig a Futura költségére, mely ezért nekik havi 20 fillért fizet. Azonkívül azok, akik ezen egyezményhez csatlakoztak, egyszeri mázánkénti 15 fillér jutalékot is kaptak a Futurától. A megállapodást öt havi időtartamra kötötték, de a Futura fenntartotta annak jogát, hogy az egyezményt három hónapra meghosszabbítsa. Ezen jogával élt is a Futura s ennek folytán a megállapodás, melyet 1938 szeptember 1-én összesen 8 hónapra kötöttek, április hó 30-án jár le. Mint jó forrásból értesülünk, a Futura a tárolt búzakészleteket f. hó 30-ára lehívta és erről az érdekeltektől bizományosokat már értesítette is. Összesen mintegy 500.000 q búza került lehívás alá s elsősorban a még fennálló exportkötelezettség teljesítésére használják fel a tárolt búzát. Ebben a mennyiségben a malomok búzakészletei is benne vannak, mert annak idején ők is csatlakoztak az egyezményhez.

Új paprikamalom. A Hangya Szövetkezet új paprikamalmot létesített Bogyszló községben. Az új malom a legmodernebb gépekkel teljesen új rendszer szerint van berendezve. A malmot f. é. május közepén hozzák üzembe.

Vasúti egyezmény Magyarország—Svájc és Magyarország—Németország között. A magyar-svájci vasúti forgalomban eddig kötelező díjszabások voltak érvényben. Ezekben a díjszabásokban fontos szerepük volt a német és a megszünt osztrák átmenő vasutaknak is. Mióta azonban Ausztria Németországba olvadt, úgy a magyar-svájci, mint a magyar-német vasúti forgalmat csak ideiglenes megállapodás szabályozta. Noha az átmeneti állapotból nem származtak nagyobb zavarok, a kötelező díjszabásokban résztvevő vasutak előzékenysége következtében ez az átmeneti állapot nem tartható fenn sokáig és sürgős rendezésre szorul. Az áruforgalom ugyanis nem támaszkodhatik egy ideiglenes jellegű megállapodásra, mely bármely pillanatban megszüntethető, hanem tarifális biztonságra és állandóságra van szüksége. Ezt pedig csak egy határozott időtartamra kötött, kölcsönösségen alapuló kötelező díjszabás adhatja meg. Amint megbízható helyről értesülünk, rövidesen felveszik a tárgyalások fonalát, egyrészt a magyar-svájci, másrészt a magyar-német vasutak között, hogy a kötelező díjszabások megújítása megtörténhessen.

Baleset. Sajnálatos baleset ártatlan és önkéntelen okozójává vált Flégner Gyula molnár, ismert molnáresalád sarja. F. hó 25-én este fivérért látogatta meg, ki Dézsi Károly Béla, 24 éves fogtechnikus Ferenciek tere 3. sz. alatti műtermében lakik mint albérlő. A társaság vidáman beszélgetett, miközben Flégner Gyula egy a csehektől származó kézi lőfegyvert mutatott meg. Közben Dézsi elkérte a fegyvert és az ablaknál nézegette. A fegyver azonban elsült és a golyó Dézsi mellébe fűródött. Mire segítség érkezett, a szerencsétlen fiatalember meghalt. Holttestét a törvényszéki orvostani intézetbe szállították. A rendőrség vizsgálatot indított.

MAGYAR LAJOS

GÉPSZIJ- ÉS MŰSZAKI BŐRÁRUGYAR
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Budapest, V., Katona József-utca 9—11. sz.

Telefon: 113-703 és 120-262.

G y á r t :

bőr-hajtósíjakat, műszaki bőrárakat, textil-technikai bőrárakat a legjobb minőségben, elsőrendű kivitelben. Szakszerű tanácsadás minden szíjtechnikai kérdésben.

„Triumphflex”-gépszij
a modern gépi üzem
legjobb hajtászíja

KENDER- ÉS LEN- KIKÉSZÍTŐ-GÉPEK

Törőgépek — Tíllógépek — Kocrazógépek
a legmodernebb kivitelben. Bármily nagyságban.

ORENSTEIN ÉS KOPPEL magyar r.-t.
BUDAPEST, VI., VILMOS CSÁSZAR ÚT 31. SZAM.

Magyar-török árucere-egyezmény. Mint-hogy az 1937 július elsején kötött magyar-török árucere és fizetési egyezményt egyik fél sem mondotta fel, az egyezmény 1938. évben is egyelőre a folyó év július 1-ig tovább is érvényben maradt. Mint értesülünk, az egyezmény meghosszabbításáról rövidesen tárgyalások fog-nak megindulni. Törökországba irányuló kivitelünk a múlt évben 4.3 millió pengő értéket képviselt, tehát az előző évi 3.6 millióval szemben emelkedést mutat. Behozatalunk értéke 1938-ban 2.4 millió pengő volt. Külkereskedelmi mérlegünk tehát Törökországgal szemben aktív. Ennek azonban az a hátránya, hogy nehezen jutunk követeléseinkhez, mert Törökország is korlátozta devizaforgalmát és csak áruval szeretne fizetni.

Külkereskedelmi mérlegünk. Az Országos Statisztikai Hivatal legutóbbi kimutatása szerint 1939. év első három hónapjában kivitelünk 142.5 millió pengőt tett ki, 122 millió pengő behozattal szemben. Ezen időszakban külkereskedelmi mérlegünk 20.5 millió pengővel aktív volt. Aktivumunk azonban csökkenő tendenciát mutat, mert az előző év hasonló időszakában még 37.8 millió pengő értékű exportfeleslegről számolhattunk be.

Tilos a Kárpátalján a csehszlovák korona. A m. kir. minisztérium 3.670/1939. M. E. sz. rendelete szerint, minthogy lejárt azon határidő, melyet a Magyar Nemzeti Bank abból a célból tűzött ki, hogy a lakosság tulajdonában levő csehszlovák bankjegyeket és érméket törvényes fizetési eszközre váltsák át, azok érvénye megszűnt. Így azokkal fizetni, vagy azokat fizetként elfogadni tilos. A rendelet ellen vétők kihágást követnek el és tizenöt napig terjedhető elzárással büntethetők. A rendelet f. é. április 16-án lépett hatályba.

A Vidéki Középmalmok Exportegyesülete f. hó 3-án saját helyiségében választmányi ülést tart. Az ülés alkalmából szóba kerül azon kinevezés ügye is, mely legutóbb a malomiparban oly nagy feltűnést keltett.

A Budapesti Nemzetközi Vásár területén, bár a megnyitás már 28-ra van kitűzve, még ma, 27-én nagy zűrzavar és fejtelenség uralkodik. Ennek dacára reméljük, hogy a megnyitásig valamelyes rend ki fog alakulni, ami nem annyira a rendezőség, mint a kiállítók érdeme lesz.

Felvidékiek cseh és szlovák tartozásai. A visszaesetolt Felvidék és Kárpátalja iparosai és kereskedői számos pénzügyi nehézséggel küzdenek, melyek még nem nyertek rendezést. Ezek közé tartozik a volt csehszlovák adóssokkal és hitelezőkkel szemben fennálló jogok, illetőleg kötelezettségek rendezésének hiánya. Ezekre vonatkozólag ugyanis még nem jött létre pénzügyi egyezmény s így ebben a viszonylatban egyelőre tartozásokat csak a hitelezők zárolt számlájára lehet fizetni. A helyzet Csehszlovákia megszüntével alaposan megváltozott, mert most már külön kell rendezni a cseh és külön a szlovák adóssokkal és hitelezőkkel való elszámolás kérdését. A cseh és a szlovák hitelezők kiméletlenül lépnek fel magyarországi adósaikkal szemben és az egyébként is nehéz helyzetben levő adóssokat perrel fenyegetik. Utóbbiak azonban nem tudnak segíteni magukon, mert új hitelforrások még nagyon gyéren állanak rendelkezésre, a korábbiak pedig megszüntek, vagy Magyarországon kívül maradtak. Az iparengedélyek revíziója is akadályozza az új hitelforrások létesítésének. Az áruraktárak nehezen mobilizálhatók és a forgalom is erősen csökkent. Súlyosan érzik még a Felvidékiek azt is, hogy míg az ő adósaik Csehszlovákiában maradtak, vagy oda visszaköltöztek s egyáltalában fel sem lehetők, addig őket hitelezőik könnyen elérhetik és válságba sodorhatják. A bajok enyhítésére a kormányhoz fordultak és azt kérik, hogy a megindítandó pénzügyi tárgyalások során eszközöljön ki a kormány részükre az árutartozások rendezése céljából egy kedvező beosztású fizetési halasztást. Számos felvidéki malom van abban a szomorú helyzetben, hogy a vázolt helyzet visszavisszavonulást és tünni kénytelen. Ezen malomoknak is nagy segítség volna, ha sikerülne a tárgyalások folyamán olyan megoldást találni, amely a nyugodt és megrázkódtatás nélküli kibontakozást lehetővé tenné.

Tekintse meg malomipari gépeinket a Budapesti Nemzetközi Vásáron
a nagy Iparcsarnok főbejárati útvonalán (a kupola alatt)

Látogassa meg házi bemutató mintatermünket: Budapest, VI., Váci-út 19

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-út 19.

Telefon: 208-960

— A Magyar Lajos Gépszij és Műszaki Bőr-árugyár Rt., amelynek szomatív érdekei vannak a hazai minőségi gépszijgyártás fejlesztése és a gépszijtechnikai ismeretek terjesztése terén, ez évben nem gépszijakkal, hanem két, a szíjhajtás szempontjából igen jelentős újítással szerepel a Nemzetközi Vásáron.

Az egyik a „Rotorex” szíjváltókészülék, amelynek alkalmazása megszünteti azt a rombolást, amelyet eddig a különböző szíjváltó-villák és készülékek a szíjakon az éleknek deformálásával, berepeztesével és felszaggatásával végeztek. A „ROTOREX” a szíjakat nem a szíj élére gyakorolt nyomással tolja át egyik szíjtárcsáról a másikra, hanem a szíjat futófelületén valóságos áttemeli. A futófelület pedig, amely ilyen igénybevételekre már méretezte van, felfut a „ROTOREX” megfelelően kiképzett forgási felületére és egyidejűleg átcsúszik a másik szíjtárcsára. „ROTOREX”-szel, amint a kísérletek igazolták, nemcsak a leggyakoribb gépszíjak, hanem a kényes textilbetéttel bíró műszíjak is könnyen válthatók anélkül, hogy a váltás a szíjra káros hatással lenne.

A másik az „ASLIP” szilárd szíjtárcsa-bevonat a szíjszűrés csökkentésére és az átvihető teljesítmény növelésére. Az „ASLIP” alkalmazása lecsökkenti a káros szíjszűrészt, csökkenti az üzemzavarokat, megnöveli a szíj élettartamát. Az erőátvitelben jelentkező energiavesztés csökkentése és az átvihető lóerők számának megnövelése nemcsak gazdaságosabbá teszi a szíjhajtásokat, hanem az „ASLIP” alkalmazásával olyan szíjhajtások is jól megoldhatók, amelyekkel az üzemeknek eddig állandó nehézségei voltak.

Az izlésesen berendezett kiállítási standon, amely Körner József műépítész munkája, a cég természetesen egyéb, jó hírű és régen bevált gyártmányait is kiállítja.

— A nyilvános betegápolási pótadó kivételi kulcsa. A m. kir. pénzügyminiszter 65.268/1939. P. M. sz. körrendeletével a nyilvános betegápolás, az állami gyermekvédelem és a szegényellátás költségeinek fedezése tárgyában 1931. évi 6000/M. E. sz. alatt kiadott kormányrendelet 13. §-ában foglalt felhatalmazás alapján a nyilvános betegápolási és gyermekápolási pótadó kivételi kulcsát az 1939. évre 16%-ban állapította meg.

— A finn agrárreformról tartott érdekes előadást a Magyar Külügyi Társaság f. hó 14-i ülésén, német nyelven. Kivimäki T. M. egyetemi tanár, volt finn miniszterelnök. Az előadást dr. Kállay Miklós ny. földművelésügyi miniszter elnökölt, ki meleg szavakban mutatta be a hallgatóságnak a finn testvéremzet kiváló képviselőjét. Az előadásból megtudtuk, hogy a jelen század elején Finnországban 110 ezer kisbirtokot és 160 ezer kisbirtokot írtak össze. Finnország mezőgazdasági területének mintegy 40%-a az állam tulajdonában van és az ország északi részében fekszik. Az állami kisbirtokok létesítését az állami telepítési alaphoz eszközlik. Az egyes telepítéseknek a telepéseket szövetkezetekbe tömörítik s együttesen szerzik be a telepítéshez szükséges gépeket és gazdasági eszközöket. Ugyanakkor szövetkezeti alapon létesítenek értékesítési szövetkezeteket, mint pl. tejgazdaságokat és hasonlókat. Téli, mikor a mezőgazdasági munkák szünetelnek, a telepesek erdei munkával keresik meg kenyerüket. Megkapó szavakkal esetelte az előadó azt az emberfeletti harcot, melyet a földjükhöz törhetetlenül ragaszkodó finn mezőgazdák a zord természettel folytatni kénytelenek, hogy a földből kiesikarják azt, ami megélhetésükhöz szükséges.

Műőrlo- és darálóköveket
30 év óta a legjobb minőségben készíti
Gabonahámzókat
bőrlétele garanciával
MALOMKÖGYÁR
KOSSANYI ISTVÁN
BUDAPEST, V., VISEGRÁDI-U. 53
Telefon: 291-494.

— A napraforgómag legkisebb átvételi ára. Azon többtermelési akció, melyet a Vidéki Növényi Olajsajtólüzemek Szövetségének kezdeményezése folytán a kormány a napraforgómag többtermelése érdekében indított, eddig nem bontakozhatott ki a kívánt mértékben, mert a minimális árak közzététele valamely okból mindig elkésett. Természetesen a termelőközönséget a többtermelésre csak az ösztönzi, ha előzetesen biztosítva látja napraforgó termelésének elhelyezési lehetőségét és a gazdaságos átvételi árat. A napraforgómag elvételének ideje most van. Az előző évek tanúságain okulva, a VINOSz agilis vezetősége már hetek óta sürgeti a napraforgómag legkisebb átvételi árának megállapítását, mert ennek tizenkettedik órája elérkezett. A többek között a VINOSz az Országos Mezőgazdasági Kamarához is felterjesztést intézett ezen ügyben és kérte illetékes helyen való közbenjárását. Az Országos Mezőgazdasági Kamara belátván a kérdés fontosságát és sürgősségét, 1189/1939 sz. átiratában arról értesíti a VINOSz elnökségét, hogy a napraforgómag minimális átvételi árának idejében való megállapítása érdekében a földművelésügyi minisztériumnál közbenjár.

— Kamattfizetési egyezmény dollárkölesőre. Április hó folyamán tárgyalások indultak meg Stockholmban, egyrészt Magyarország képviselői, másrészt azon külföldi hitelezők között, kik a Magyar Földhitelintézet 5 és 1/2%-kal kamatozó, 36 millió dolláros, az 1979. évben esedékes aranykölesőn kötvényeinek birtokában vannak s melyet gyufakölesőn néven ismerünk. A tárgyalások megegyezéssel végződtek, melynek értelmében az 1939. évre is érvényben maradt az előző évi másfél százalékos kamattfizetés. A svéd szaklapok szerint a magyar kiküldöttek mindent elkövettek abból a célból, hogy — mint a többi magyar államadósági tételknél — ezen kölesőn után is csak 1% kamatot fizessenek. Ezen szándék azonban a svéd hitelezők erőteljes ellenállásán, melyet kormány is erőteljesen támogatott, meghiúsult. Ennek az eredménynek amerikai hitelezők is hasznát látják, bár a svédeknek kevésbé vannak a kölesőnnél érdekelve. A fennálló 36 millió dollár névértékű kötvényekből 1,9 millió dollár értékű a Svenska Tändsticks Aktie Bolag, 10 millió értékű a Skandinaviska Banken A. B. és 23,8 millió értékű a Kreutoll Realization Co. Ltd. tulajdonában van. Utóbbi lebonyolító szerve a hírhedt Kreuger-féle vállalatoknak és jelenlegi kötvényállományát annakidején 3,57 millió dollárért vásárolta meg a tönkrement Kreuger-vállalatoktól. Az 1939. évi első félévi szelvények beváltása már megtörtént.

RIV golyóscsapágyak

Összes malomipari és mezőgazdasági típusok.

Malomátalaktásra gyors ajánlatot ad:

Szilárd Béla

Budapest, VI, Nagymező-u. 16. Tel. 125-336

— Hivatalos vetésjelentés. A folyó évi március 29-én közzétett vetésjelentés óta eltelt három hét alatt túlnyomóan igen meleg és száraz volt az időjárás az évszakhoz képest. A csapadék mennyisége az ország területének több, mint 9/10 részén az átlag alatt maradt, sőt mi több, nagy területeken negyedtét, de több helyen még tizedrészt sem érte el. Huszonegy nap közül 10 napon volt eső, azonban csak egy napon (március 29-én) terjedt ki az ország területének háromnegyed részére, egy napon pedig (április 17-én) több mint felére. A túlnyomóan száraz időjárás a tavaszi munkálatok végzésére igen kedvező volt. Az előfordult talajmenti fagyok sem a vetésekben, sem a gyümölcsfákban kárt nem okoztak. Az őszi búza vetése szép sűrű, üdezőld színű, jól bokrosodott s helyenként már szárra indult. A későbbi vetések, bár helyenként ritkák, a legtöbb vidéken jól fejlődtek és bokrosodtak. Esőt kívánnak. A tavaszi búza jól és egyenletesen kelt, fejlődését azonban a száraz idő hátráltatja. Az őszi rozs korai vetése szép sűrű, erőteljes fejlődésű, jól bokrosodott, a legtöbb vidéken szárra indult, a melegebb fekvésekben és a homokos déli vidékeken hasban van, sőt helyenként már a kalász is látható. A késői vetések a hirtelen jött meleg miatt nem bokrosodtak meg eléggé és gyorsan szárra szökkenek s emiatt helyenként kissé ritkák maradtak. A legtöbb vidéken esőt kívánnak. A tavaszi rozs jól kelt és fejlődik, de érzi az eső hiányát. A jelentős többi gabonafélékről és terményekről is kedvezően emlékezik meg.

— A dohánymag átvételi árának megállapítása. Az olajsajtóló üzemekkel folytatott tárgyalás eredményeként az olajnyerés céljaira termelt dohánymag átvételi árát az 1939/40. gazdasági évre is — miként az előző évben — 26 illetőleg 25 P-ben állapították meg métermázsánként. Azon termelő, aki nem tart igényt a dohánymagból előállított kedvezményes áru pogácsa átvételére, a nagyobb átvételi árat kapja.

— Szlovák állami gabonafelvásárlás. Pozsonyból jelenti tudósítónk, hogy az újonnan alapított Szlovák Gabonatársaság nyilvánosságra hozta a gabonafelvásárlási feltételeket. A felvásárlás csak azon készletekre korlátozódik, melyek folyó év március 15-én szlovák földön tároltak. Az átveendő mennyiségekbe beszámítják azon szállításokat is, melyek a folyó 1938-39. évi gazdasági évt kezdete óta eszközöltettek. A szállítások pontos határideje: rozsrá és árpára április 30., zabra és tengerire május 31., végül búzára június 15.

— Kiásott aranzsok. A svájci Avenches község közelében, melynek a római korban Aventicum volt a neve, egy önkéntes munkatábor munkásai, régészeti ásatások közben, aranzsokot ástak ki. A szobor 1650 gramm súlyú és tiszta aranyból van. Alig másfélméter mélységben feküdt a felszín alatt, törmelékkel ellepve. Az anyagi értéken kívül a lelet óriási tudományos és művészeti értékkel bír. Szaktudósok szerint valószínű, hogy a szobor Antonius Pius római császárt ábrázolja, ki Rómában K. u. 138-161. években uralkodott.

Raktáron tartunk valódi svájci szifaselymeket

minden számban, valódi kenderből szőtt malomhevedereket, erlenyöket, spicacsavartokat, a legjobb minőségű gépszíjakat, varrószíjakat, valamint porszűrőket és szifaszacskókat, kész állapotban, az összes műszaki cikkeket és mindenféle malomfelszerelési anyagot elsőrendű minőségben a legszolidabb ápi áron.

Kérem ajánlatot:

Műszaki és Malomfelszerelési Vállalat
Budapest, V., Csáky-u. 8. Telefon 111-418

„Freund”-féle nedvesítő készülék

a gabona őrlési előtti nedvesítését teljes biztonsággal, tizedszázaléknyi pontossággal végzi.

A búza hozzávetése az A függőleges csővön keresztül — melyhez futócső csatlakozik — történik. Az ezen csőben alkalmazott terelőlapok a befolyó búza sebességét szabályozzák, úgy, hogy az egyenletes sebességgel folyik a B mérlegelő edényre. A C szabályozó csavarral, mely skálával van ellátva, az óránként átfolyó mennyiséget a malom teljesítőképességének megfelelően állítható be.

A B mérlegelő edényt a befolyó búza, súlyának megfelelő mértékben lenyomja és az ezzel összekötött mérlegkarok D és E a vízadagoló szelepet működésbe hozzák. Az E kar kilengésének megfelelően nyitja az F szelepet. Az adagolandó víz mennyiségének szabályozását az E kétkarú mérleg emeltyű G forgáspontjának az állíthatóságával végeztethetjük. A forgáspont állíthatóságának mértéke — és így az adagolandó víz mennyisége — az alatta elhelyezett pontos beosztású skálán olvasható le.

A „FREUND”-FELE nedvesítő készülék, mint precíziós mérleg van kiképezve és a malom mindenkori teljesítményének megfelelően állítható be. A búza ráfolyásának megszűntével a kar vízszintes helyzetébe jut vissza és a szelep automatikusan záródik.

KÁLMÁN JÓZSEF

Budapest, V, Kálmán-utca 14. szám.

KEMÉNY MANÓ

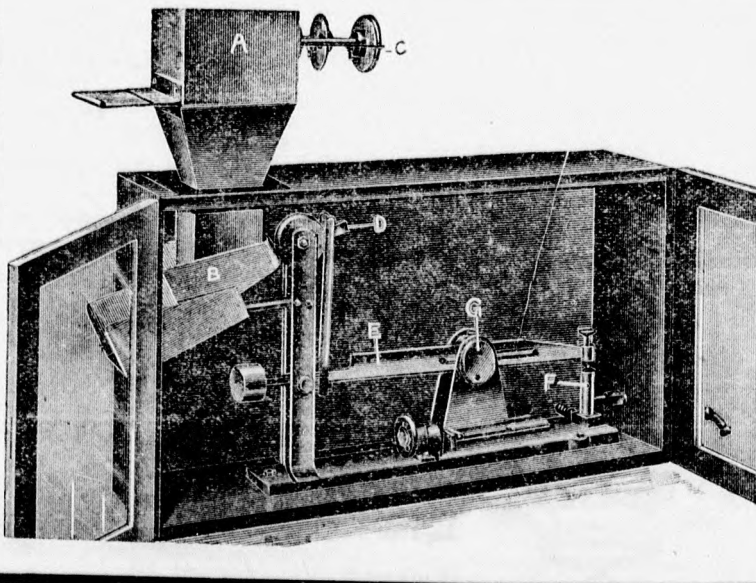
Budapest, V, Akadémia-utca 21. szám.

KARTAL TESTVÉREK

Budapest, V, Alkotmány-utca 27. szám.

LÁSZLÓ ÉS FIA

Budapest, V, Alkotmány-utca 25. szám.

SZERKESZTŐI ÍZENETEK

Sz. F. Nb. Malom nagybővítésa, illetve modernizálása. A malom zártszámrendelet csak a malom nagybővítését, nem pedig modernizálását tiltja, illetve teszi miniszteri külön engedéllyel függővé. Ha tehát Ön malmát oly módon kívánja modernizálni, hogy az átalakítások folytán a malom őrlési, mennyiségi teljesítőképessége nem emelkedik, akkor elegendő, ha ezen szándékát az I. fokú iparhatóságnál egyszerűen bejelenti és tudomásul vételét kéri. A bejelentéshez csatolja az átalakítási terveket s ezeket bizonyítsa, hogy nincsen szó a malom nagybővítéséről. Egyébként a zártszámrendelet végrehajtási utasítása ebből a szempontból is hiányos, mert nem vonja meg annak határát, hogy hol kezdődik a malom nagybővítés? A végrehajtási utasítás mindenesetre tág teret enged vitáknak és félreértéseknek. Azért még az is tanácsosnak látszik, hogy átalakítási tervéről az illetékes iparfelügyelőség is értesítse s esetleg annak véleményét is csatolja bejelentéséhez. Bejelentésre nem a zártszámrendelet, hanem már az ipartörvény kötelezi, mely kimondja, hogy fontosabb átalakítások az I. fokú iparhatóságnak bejelentendők. Bejelentésében tehát hivatkozzék az 1884. évi XVII. tc. (ipartörvény) 33. §-ára, mert ez a § rendel el a lényeges átalakítás bejelentésének kötelezettségét. Ha pedig az üzemet nagybővítani akarja, az esetben a m. kir. iparügyi miniszterhez címzett, de az I. fokú iparhatóságnál benyújtandó kérvényében kéri a nagybővítésre engedélyt, megjelölve abban azon okokat és indokokat, melyekkel kérelmét támogatni tudja.

Temetkezési segély. Kérdése a következő: „Kérem közölni, hogy az OTI által fizetendő temetkezési segély a *biztosítottak részére* milyen számú rendelet alapján kérhető? Egyik alkalmazottam kérte a temetkezési segély kiutalását egyik gyermeke elhalálozásakor, de elutasították azzal, hogy ilyen rendeletet nem ismernek.” Feleletünk: A betegségi, baleseti, öregségi, rokkantsági stb. biztosítást az 1927. évi XII. tc. és az 1928. évi XL. tc. szabályozták. A törvényt kiegészíti, részben pedig módosítja egy egész sereg rendelet, melyeknek felsorolása már azért is céltalan volna, mert ma már csak kevesen tudnak eligazodni a rengeteg rendelkezés útvesztőjében. Erre azonban nincsen is szükség, mert a társadalombiztosítás terén a gyakorlat már annyira kijegecsedett, annyira átment a köztudatba, hogy a vonatkozó törvények és rendeletek idézése teljesen feleslegessé vált. Már kérdéses is úgy tette fel, hogy temetkezési segély *biztosított részére* milyen rendelet alapján kérhető. Kérdésének módjából is látjuk, hogy Ön is tisztában van azzal, hogy temetkezési segély csak biztosított-nak jár. Tehát csak olyan családtag után, aki

maga is biztosított. Azon OTI-pénztárnak tehát, mely a biztosított olyan gyermekének elhalálozása alkalmából, ki nem volt maga is biztosított, temetkezési segély kiutalását megtagadta, igazságtalanság volt. Nem biztosított családtag-nak csak szülési és szoptatási segélyre, orvosi és kórházi ápolásra és mérsékelt áru gyógy-eszközökre van igénye.

„Kinkunság” jelleggel jelölt pályamunka — a hirdetett II. sz. pályateteire — beérkezett. Annak rendje és módja szerint a pályázati határidő lejártá után közöljük, hozzászólásokkal együtt bírálatai terjesztjük.

„A visszacsatolt Felvidékről” jelleggel jelölt pályamunka — a hirdetett I. számú pályateteire — szerkesztőségünkbe rendben beérkezett.

A pályázati feltételekben megjelölt sorrendben annakidején leközlünk, hozzászólásokkal bírálatai terjesztjük.

„Sorsüldözött” jelleggel jelölt pályázat szerkesztőségünkbe beérkezett, formailag az előírt feltételeknek megfelel, miertis azt annakidején a többi II.-ik pályateteire érkezett pályamunkákkal együtt szaklapunkban leközlünk s a beérkező hozzászólásokkal együtt a bíráló-bizottság elé terjesztjük. Szerkesztőségünk a pályázatokat érdemben nem bírálja.

K. J. főmolnár, Villanyáramdíj. Leveléből azt látjuk, hogy Önt a bérbeadó félrevezette akkor, amikor Önnel csak annyit közölt levélben, hogy az áramért Kw-onként 11 fillért fizet, de nem említette, hogy azonkívül szerződésileg kötelezte magát arra, hogy az áramfogyasztási díjon kívül még külön havi 70.— P alapidjat is fizet. Abban a nyilatkozatban pedig, melyet az átvétel napján adott a bérbeadónak, csak arra kötelezte magát, hogy a malomban elfogyasztott villamos energia árát Ön, mint bérlő fogja fizetni. Tehát ezen nyilatkozat sem kötelezi Önt arra, hogy havi 70.— P alapidjat, melyről egyébként nem is tudott, fizessen. Ha tehát Ön ebből a szempontból a bérbeadóval szemben nincsen kötelezettségben, annál kevésbé van kötelezettségben a villamos társasággal szemben, melyel egyáltalában semmiféle szerződést vagy megállapodást sem kötött. Azt ajánljuk tehát, hogy egyszerűen ajánlott levélben tegye felelőssé a bérbeadót az alapidj fizetéséről felmerülő költségekért s követelje tőle annak megtérítését, másrészt, mint önálló bérlő, ki a saját maga gazdája, kezdjen tárgyalást az áramot szolgáltató társasággal az iránt, hogy Önnel emberséges és elviselhető ár ellenében adjon áramot. Mert ha az áram Önnel, mint uszoraár, mely ellen törvényesen is fel lehet lépni, ilyen ár követelése mellett Ön iparát nem folytathatja, sőt ez az ár alkalmas arra, hogy Önt anyagi romlásba kergesse. Megjegyezzük, hogy a 11 filléres ár is éppen eléggé magas s így Ön igazán nem is sejtette, hogy még ezen a magas áron kívül is követeléssel lépnek fel Önnel szemben. Ajánljuk továbbá, hogy vegye ügyvéd segélyét igénybe, mert a törvények és alakiságok tömkelegében Ön ügyvéd nélkül nem tud eligazodni. A további fejleményekről értesítést kérünk.

Hajdu István, Bőszénfa. Malomvételéhez sok szerenést és minden jót kívánunk. — Az előfizetés megújítását előjegyvezük. — Kérünk további híreket is, ha valami előfordul.

Plel és Kara molnársegédek. Pályázat ügyben közölhetjük, hogy egy előfizető csak egy pályamunkával vehet részt a pályázaton. Ha tehát Önök bármely okból ketten járatták a lapot, bármelyikük — de csak az egyikük — pályázhat.

A hirdetett pályázat feltételeit és a pályateteleket ismertető lapszámunkat egyidejűleg megküldöttük.

WÖRNER-malomgépek

a legmodernebb kivitelben!
Vállalunk teljes malomberendezéseket, átalakításokat és egyes gépek szállítását. Költségvetéssel és mindennemű felvilágosításokkal készséggel szolgálunk.

JAHN és KLEIN műszaki és malomberendezési vállalat
Budapest, V., Váci-utca 48 (Wörner-gvár). Tel.: 293-402

Monarch-malomszár
új és használt állapotban
KEMÉNY MANÓ
Budapest, V., Akadémia utca 21

A német malomiparban való elhelyezkedés most nagyon meg van nehezítve, ipari munkavállalási engedélyt ott egyáltalán nem adnak ki, de a kiutazás is ezidőszent külön-külön nehézségekbe ütközik.

„Törekvő” jelleggel jelölt — a II. pályatetelekre szóló — pályamunka beérkezett. Szabályszerű leközlés után a hozzászólásokkal a bíráló-bizottság elé kerül.

A legközelebbi pályázatnál már arra is fordítson gondot, hogy az egyes gépek neveit helyesen megtanulja leírni is, mert a pályázatoknak egyik főcélja az is, hogy a pályázó bemutatassa, hogy szakmájában nem csak otthonos, hanem tudását tovább is tudja adni.

A garat nem garad, az önműködőmérleg nem önmérleg, a tarár nem tarál, a Falter nem föltel stb.

P. P. Cs. Bérbeadó szavatossága. Kérdésére a következőket válaszoljuk: A bérbeadó felelős az olyan hibáért, melyről tudott s melyet — ahelyett, hogy a jóhiszemű bérlővel közölt volna — elleplezett, elrejtett. A dolog azon fordul meg, vajjon tudja-e Ön megfelelő módon és tanukkal hitelt érdemlő módon bizonyítani, azt, hogy a repedés már korábban meg volt, de azt a bérbeadó betömte, bemaszaltta s így azt elrejtette? Ha igen, úgy nyert ügye van. — Az eljárás az volna, hogy Ön ajánlott levélben szólítsa fel, vagy még inkább szólíttassa fel ügyvéd által a bérbeadót arra, hogy a keletkezett kárt záros határidő alatt hozza helyre, különben ezt Ön fogja megeselekedni az ő költségére. Tegye egyúttal felelőssé azokért a károkért, melyeket Önnel az üzemszünetelés okozott és okozni fog. Amennyiben a felhívásnak nem lenne fogantatja, úgy hozassa helyre a falat Ön, de minden kiadását számlákkal és nyugtákkal bizonyítsa. A felmerült költségeket azután szintén ajánlott levélben közölje a bérbeadóval és hívja fel azokat megfizetésére. Ha ezt nem teszi meg, úgy perelje be. A bérösszeget fizetnie kell, különben a bérbeadó szerződészegéssel fogja vádolni s ezen az alapon a bérletből megpróbálja kimozdítani. De a bérösszeget ne a bérbeadó kezébe fizesse, hanem azon indokolással, hogy bérbeadóval szemben ellenkövetelése van, helyezze bírói letétbe. Természetesen ezen aktusokhoz is ügyvédet vegyen igénybe.

F. A. Z. (Heti bérfizetés.) A heti bérfizetési rendszer vidékén még nincs bevezetve. A tervezetet a bizottság éppen most tárgyalja. Így nem köteles a munkaadó 48 órás heti munkabért fizetni, ha az illető alkalmazott a heti 48 órát nem dolgozza ki.

E. I. főmolnár. Fizetéses szabadság. Az elsejéről elmaradt lappeldányt pótlólag elküldjük, hogy olvashassa a főmolnári rovatot. — Kérdésére azt felelhetjük, hogy törvényesen járó szabadságidejéből nem lehet levonni olyan idővesztéseket, melynek nem Ön az oka, illetve, melyet nem szándékosan idézett elő. Így nem vonható le a véltlen betegségben eltöltött idő. De nem vonható le azon idővesztés sem, melyet Ön akár felperesi, akár pedig alperesi, vagy tanúi minőségben, bírói idézésre a bíróságnál tölt el. A bírói idézésre megjelenie kötelesség, melynek elmulasztása vagy anyagi hátránnyal jár, vagy pedig büntetést von maga után. Másik kérdésére értesítjük, hogy jelenleg a visszacsatolt Felvidéken a cseh korona átszámítási árfolyama: 100 pengő egyenlő 700 cseh koronával, illetőleg 100 cseh korona értéke egyenlő 14 pengő 28 fillérral. Tehát 170 cseh korona tartozása fejében 24 pengő 28 fillért tartozik fizetni, feltéve, hogy az, akinek Ön tartozik, nem külföldön lakik, vagy nem állandóan külföldön tartózkodik.

Sárospataki kovamalomkő

nyolc évtizede fogalomná vált a magyar molnárság körében.

Illyet vegyen és várakozásában nem fog csalatkozni.

Kapható minden méretben bármilyen őrlési és darálási célokra.

Árajánlatot küld:

SÁROSPATAKI KOVAMALOMKŐGYÁREGYLET

SÁROSPATAK (ZEMPLÉNMEGYE)

vagy a vezérképviselőt:

HOFER műszaki olaj és villamosságkft.

Budapest, VII., Király-utca 55. sz.

Malomfelvonóhevederek

szállítóhevederek, géphajtóköttelek, végtelenül szövött

géphajtósíjak

pamutból és teveszörből

minden méretben és szélességben

HELLE ANTAL, cégtulajd.: SCHRENK MÁTYÁS

hevederszövő-, kender- és sodronykötélgyár

RAKOSPALOTA, BUCSKAY-UTCA 124

Ugy az előkelő, jóhírű, mint jó hírnévre szert lenni akaró cégek érdeke mindig hirdetni

Káros elvből nem hirdetni

gyertyák traktorokhoz:

(Kivonat az ajánlási táblázatból)

Gyártmány	Bosch gyertya típus	Gyártmány	Bosch gyertya típus
Case	DZ 45 A2	Hart Parr	DZ 10 A1
Csepel	DM 35 A1	John Deere	DZ 10 A1
Fordson új	DZ 45 A1	Mávag	DM 35 A1
„ régi	DZ 10 A1	Mc. Cormick	DZ 45 A3
Hanomag WD	M 45 A2	Rába	DM 95 A1
		Twin City	DZ 45 A3

Kaphatók minden szaküzletben

GABONA-, TERMÉNY- ÉS LISZTPIAC

Gabonapiac.

A gabonapiac irányzata az elmúlt héten lanya volt. Szokványbúzában nagyobb kínálat mutatkozott, azonban a kereslet tartózkodó. Export relációban csupán kisebb, jobb minőségű tétel került bonyolításra.

A takarmánycikk lanyhulásával a májusi határidőpiac várható felmondásokkal kapcsolatban a rozs ára is visszament és ebben a cikkben is nagyobb tételek kerültek piacra. Rozsban export egyáltalában nincs és az ezáltal búza takarmányozásra jobban felel meg, a piacra kerülő tétel alacsonyabb árak mellett voltak elhelyezhetők.

Árpában kissé megélelénkült a kereslet a jobb minőségű sörárpa iránt, nagy árukínálat nincsen, de a kereslet egészen minimális.

A zabban a múlt hét végén domináló kínálat megszűnt és újból a kereslet került előtérbe, egyes relációkban jobb minőségeket ismét magasabb árakat fizettek.

A tengeripiacon az ezáltal búza forgalombahozatala ellenére, újból erőteljesen megszilárdult az irányzat, ami annak tudható be, hogy a spekuláció nagyobb árukínálatot remélvén, a múlt héten nagyobb mérvű eladásokat eszközölt. Mivel a májusi felmondások kis mérvű esalódást kellett és a fogyasztás erőteljes vásárlásokba kezdett, az árak lényegesen javultak.

Gabonakészárúzet:

(Az árak pesti paritásában.)

Tiszavidéki búza	20,35-21,25	I. rendű sörárpa	20,50-22,00
Felsőiszlai búza	20,25-21,0	II. rendű sörárpa	19,25-19,75
Fejérmegyei búza	20,40-21,25	I. r. tak. árpa	18,10-18,30
Dunántúli búza	20,30-21,20	II. r. tak. árpa	18,00-18,20
Pestvidéki rozs	14,55-14,75	I. rendű zab	22,50-22,65
Egyéb rozs	14,70-15,10	II. rendű zab	22,35-22,55
Tengeri	17,15-17,30		

Határidőzet:

Ros májusra	14,37-14,47	Tengeri júliusra	17,75-17,93
Ros júniusra	14,78-14,88		18,00-18,10
Tengeri májusra	17,32-17,45		

Erőtakaromány:

Árpakorpa	14,80	Malátacsíra	10,00
Gabonamoslék	15,50	Melasz	10,00
Búzakonkoly	12,50	Roskonkoly	12,50
Cirokmag	12,50	Halliszt	45,00
Konkolydara	13,00	Borsókorpa	12,50
Lenmagpogácsa	1,00	Borsó takarmányliszt	14,50
Napraforgópogácsa	14,75	Malombükköny	14,50
Kókuszpogácsa	14,75		
Repcepogácsa	11,00	Az árak budapesti paritásában értendők.	
Tökmagpogácsa	17,00		

Magvak és hüvelyesek:

(Az árak pesti paritásában.)

Köles fehér	18,00-22,00	Köles egyéb	17,50-18,00
Köles vörös	18,00-19,50	Bence	
Mák	125,00-130,00	Luc-mag nyers	
Viktória borsó	18,00-19,00	Luc. ólom.	245,00-260,00
Expr. borsó	19,00-21,00	Lóheremag nyers	80,00-100,00
Lenese nagy	36,00-43,00	Lóh. ólomz.	128,00-132,00
Lenese kicsi	20,00-27,00	Tavaszi hükköny	36,00-38,00
Dunai szokv. bab	29,75-30,5	Szószbükköny	36,00-38,00
Déli szokv. bab	29,50-30,00	Csillagfűrt	13,00-13,50
Felsőmagy-o. bab	28,00-28,50		

Kendoff Antal gépészmérnök, malomipari szakértő egyesítve Budapest, XIII., Lehel-u. 72. alól **Lehel-utca 64. alá helyezte át.**

Azonnali szállításra kaphatók:

Ganz és külföldi gyártmányú **hengerszékek, hámozógépek, sikszítók, Reformok**, porszűrők, exhausztorok, **felvonók**, szállítószíjak, stb. stb. közelművek. Telefon: 298-036.

Fontosabb határ- és hajóállomások árai:

Hajóbúza 80 kg-os ab hajóállomás	19,95-21,00
Exportbúza 80 kg-os	
Hegyeshalom	
Murakeresztúr	
Gyékényes, határ trazit	21,5-21,00

Vagyonváltás búza ára:

A magyar királyi pénzügyminiszter az 56909/1939 sz. rendeletével a földművelésügyi miniszterrel egyetértőleg a mezőgazdasági ingatlanok vagyonváltása fejében fizetendő búza árat 1939 április hónapra szóló érvénnyel métermázsánként 20 P (Húsz) pengőben állapította meg.

Lisztpiac:

A belföldi üzletben a forgalom nem haladta meg a normális kereteket és miután a sütőipar nagyrésztben fedezve van, tartott árak mellett alakult az üzlet. A búzalisztek átlagosan 25 fillérral alacsonyabb árak mellett kerültek eladásra.

Korpa iránt változatlanul élénk az érdeklődés, míg a takarmányliszt iránt megegyesített a kereslet, mert utóbbi helyett gazdaságosabbnak bizonyult az ezáltal búza.

Árak:

Búzakorpa	14,0	14,15	8-as takarmányliszt	16,30	16,60
-----------	------	-------	---------------------	-------	-------

A Budapesti Lisztárjegyző Bizottság hivatalos árfolyamai:

(szokásos malomkondíciókkal, március-áprilisi szállításra)

Búzadara	37,50	38,50	5	31,75-33,00
0g	37,50	37,50	6	27,50-30,00
0g	36,50	37,50	7	19,5-21,75
0 P	36,50	37,50	HO	28,50-29,75
2g	35,75	36,25	HOI	25,75-27,00
2g	35,75	36,25	HI	20,00-21,50
4	33,75-34,75	HIH		18,00-19,50

Olajárak:

Napraforgóolaj paritás Budapest	73-79
Lenolaj	127-135

Napraforgó-

és egyéb növényolajakat, továbbá állati zsíradékokat (faggyú, disznózsír) a legmagasabb napi áron veszi!

Hacker Testvérek

Budapest IX., Koppány-u. 11.

Telefon: 138-105 és 136-935.

Aki

nem hirdet
azt elfelejtik!

SZEGŐ VILMOS

BŐR- és GÉPSZIJGYÁRA
Pestszenterzsébet, Határ-út 61-66. sz.

Telefon: 147-503, 147-904.

Központi iroda és raktár:

Budapest, VI., Paulay Ede-utca 40. szám.
Telefon: 121-099 és 121-095.

Géphajtósíjak

legelőbban, legjobb minőségű ökörszínbőr crouponokból készítve, nedvesen nyújtva, tiszta gödörcserzésű és chrom speciális hajtósíjak, varró- és kötőszíjak stb. stb.

Minőségssíjak: „Sze-VI”, „Rekord”, „Favorit”, „Globus”.

Minden mezőgazdasági terményt, vetőmagot, olajmagvakat, olajpogácsát, lent, kendert, gyapjút vesz és elad a legelőnyösebb napi áron

NYIREGYHÁZI GABONAKERESKEDELMI R.-T.

Nyiregyháza, Zrinyi Ilona-u. 7.

Telefon: 221.

Táviratcim: Nyirgabona

EREDETI SVÁJCI

szitaselyem

ALBERT WYDLER (Zürich) Márka

szavatol tartósságáért és legnagyobb szitalóképességéért. Azonnali szállítás friss gyári áruból.

Képviselő: **KOZMA SÁNDOR**, Budapest, VI., Podmaniczky-utca 35. sz.

SCHNEIDER, JAQUET & CIE A.-G., STRASSBURG

konstrukciója

PAT L.-C. töretkorpagép

csekély erőfogyasztással
nagyobb őrlőképesség.

Szebb és jobb lisztek.

Minden gépegyreferencia!